

**LLEI 9/2019, DE 19 DE
FEBRER, DE L'ATENCIÓ I ELS
DRETS DE LA INFÀNCIA I
L'ADOLESCÈNCIA DE LES
ILLES BALEARS**

1. Marc normatiu

A) *Normativa internacional*

- La Convenció sobre els Drets de l'Infant, de 20 de novembre de 1989, ratificada per Espanya el 30 de novembre.
- La Convenció dels Drets de les persones amb discapacitat, de 13 de desembre de 2006, ratificada per Espanya dia 23 de novembre de 2007,
- El Conveni relatiu a la protecció del nen i a la cooperació en matèria d'adopció internacional, de 29 de maig de 1993, ratificat el de 30 de juny de 1995
- El Conveni relatiu a la competència, la llei aplicable, el reconeixement, l'execució i la cooperació en matèria de responsabilitat parental i de mesures de protecció dels nens, de 28 de maig de 2010, ratificat el 6 de setembre de 2010
- El Conveni europeu sobre l'exercici dels drets dels nins, de 25 de gener de 1996, ratificat per Espanya dia 18 de desembre de 2014.
- El Conveni europeu relatiu a l'adopció de menors, fet a Estrasburg el 27 de novembre de 2008, ratificat el 16 de juliol del 2010.
- El Conveni europeu relatiu a la protecció dels infants contra l'explotació i l'abús sexual, fet a Lanzarote el 25 d'octubre de 2007, ratificat el 22 de juliol de 2010.
- El Conveni Europeu sobre l'Exercici dels Drets dels Infants, fet a Estrasburg el 25 de gener de 1996, ratificat l'11 de novembre de 2014

B) Normativa estatal

- La Constitució espanyola
- El Codi civil
- La Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció jurídica del menor, modificada per la Llei 26/2015 i la Llei orgànica 8/2015 de modificació del sistema de protecció
- La Llei 54/2007, de 28 de desembre, d'adopció internacional
- La Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, modificada per la Llei orgànica 8/2006, de 4 de desembre.
- Reial Decret 1774/2004, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.
- La Llei orgànica 9/1992, de 23 de desembre, de transferència de competències a les comunitats autònomes que hi varen accedir per la via de l'article 143 de la Constitució
- El Reial decret 2170/1993, de 10 de desembre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de protecció de menors.
- Altres: LEC; LECr; LJCA; Llei 39/2015; Llei 40/2015

C) Normativa autonòmica: Legislació

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears. En especial l'article 30.39 que atribueix com a competència exclusiva de la comunitat autònoma la protecció de menors. L'article 70.8 atribueix com a competència pròpia dels consells insulars la tutela, l'acolliment i l'adopció de menors.

- El Decret 140/1993, de 21 de desembre, d'assumpció i distribució de competències transferides per l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de protecció de menors
- **Llei 6/1995, de 21 de març, d'aplicació de les mesures judicials sobre menors infractors**
- **Llei 7/1995, de 21 de març, de guarda i protecció de menors desemparats.**
- La Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa i Formentera en matèria de protecció de menors.
- **La Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears (en vigor fins dia 27 de maig)**
- La Llei 7/2015, de 10 d'abril, pel qual s'estableix el marc regulador dels processos d'autonomia personal de menors que han estat sotmesos a una mesura de protecció o reforma.
- **Altres: Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials; Llei 3/2018, de 29 de maig, del tercer sector d'acció social; Llei 12/2018, de 15 de novembre, de serveis a les persones en l'àmbit social a la comunitat autònoma.**

C) Normativa autonòmica: Disposicions reglamentàries

- El Decret 98/1994, de 21 de setembre, habilitació per a actuar com entitat col·laboradora de protecció de menors.
- El Decret 187/1996, de 11 d'octubre, regula la habilitació i activitats a desenvolupar per entitats col·laboradores de mediació familiar en matèria d'adopció internacional.
- El Decret 46/1997, de 21 de març, estableix i regula els requisits per a l'acreditació i habilitació de les entitats col·laboradores de l'Administració en matèria de guarda de menors i integració familiar
- El Decret 45/2002, de 22 de març, ordena l'acreditació i habilitació de les entitats col·laboradores en matèria de menors infractors.
- Decret llei 40/2006, de 21 d'abril, regula els procediments d'acolliment familiar, d'adopció i de determinació d'idoneïtat.
- Decret 45/2011, de 6 de maig regula l'organització, l'estructura i el funcionament dels registres autonòmics de centres d'acolliment residencial de persones menors d'edat, de protecció de persones menors d'edat, i d'adopcions
- Decret 11/2013, de 22 de març, pel qual es regula els requisits i el procediment per emetre informes relatius a programes de desplaçament temporal de menors estrangers.
- Decret 52/2016, de 5 d'agost renda per a persones en procés d'autonomia personal que han estat sotmeses a mesures administratives de protecció de menors.
- Decret 40/2017, de 25 d'agost, sobre els criteris d'autorització i acreditació dels serveis per a joves en procés d'emancipació, i de regulació de la renda d'autonomia personal per a joves que han estat sotmesos a mesures de justícia juvenil.
- Ordre de 10 gener de 2006, de derogació de l'Ordre de la consellera de Benestar Social de 18 de maig de 2001, i d'aprovació de la normativa interna de funcionament dels centres d'internament de les Illes Balears per executar les mesures privatives de llibertat que dictin els jutjats de menors.
- Ordre de 25 d'octubre de 2010, que estableix l'organització i el funcionament de la Direcció General de Menors i Família en l'execució de les diferents mesures judicials no privatives de llibertat que imposen els jutjats de menors, i els procediments i criteris d'actuació.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Objecte de la Llei (art. 1)

- Garantir l'exercici dels drets reconeguts per la normativa nacional i internacional
- Establir el marc d'actuació de les diferents administracions
- Definir els principis d'actuació, els criteris d'actuació, els procediments a seguir per a l'adopció de les mesures de protecció,...
- Definir el marc competencial en l'àmbit de la protecció i en l'àmbit de la justícia juvenil

• Interès superior de la persona menor d'edat (art. 3)

–Contingut triple:

- És un dret substantiu i subjectiu: dret del menor a què, quan s'adopti una mesura que li afecti, els seus interessos s'ha d'haver avaluats i, en el cas que hi hagi altres interessos, s'hagin ponderat alhora d'arribar a una solució. Dret directament invocable davant els tribunals.
- És un principi general de caràcter interpretatiu. Si una disposició jurídica pot ser interpretada en més d'una forma s'ha d'optar per la interpretació que millor respongui als interessos del menor.
- És una norma de procediment amb totes les garanties: si no se segueix el procediment es vulnera el dret, i es podrà recórrer davant els tribunals.

Finalitat: Assegurar el respecte complet i efectiu de tots els drets del menor, així com el seu desenvolupament integral.

Interès superior de la persona menor d'edat (II)

Criteris d'aplicació i interpretació

- a) dret a la vida - necessitats bàsiques, tant materials, físiques i educatives com emocionals i afectives
- b) desitjos, sentiments i opinions / participació
- c) dret a la seva família d'origen
- d) identitat, cultura, religió / atenció a la discapacitat

Elements de ponderació

- a) edat i maduresa del menor.
- b) igualtat i no discriminació.
- c) efecte del transcurs del temps.
- d) estabilitat de les solucions.
- e) trànsit a l'edat adulta.

Garanties del procés

- a) Dret del menor a ser informat, escoltat i escoltat / participar
- b) Intervenció en el procés de professionals qualificats o experts
- c) Participació de progenitors, tutors o representants / defensor judicial / ministeri fiscal.
- d) Decisió que inclogui en la seva motivació els criteris utilitzats, els elements aplicats en ponderar els criteris entre si i amb altres interessos presents i futurs, i les garanties processals respectades.
- e) Recursos que permetin revisar la decisió adoptada que no hagi considerat l'interès superior del menor.

Valoració de l'ISM davant la concurrència d'altres interessos

En les decisions que s'acorden sobre els menors, en els procediments administratius i judicials, sempre hi ha terceres persones afectades: pares, avis, germans, persones properes ... pel que s'ha previst com decidir en cas de concurrència de cara a prioritzar el ISM però valorant els drets fonamentals d'aquestes persones.

- En cas de concórrer qualsevol altre interès legítim costat de l'interès superior del menor hauran de prioritzar les mesures que, responent a aquest interès, respectin també els altres interessos legítims presents.
- En cas que no puguin respectar-se tots els interessos legítims concurrents, haurà de primar l'interès superior del menor sobre qualsevol altre interès legítim que pugui concórrer.
- Les decisions i mesures adoptades en interès superior del menor hauran de valorar en tot cas els drets fonamentals d'altres persones que es puguin veure afectats

Principis rectors de l'actuació administrativa (art. 5)

- Interés superior del menor
- Dret a ser oït i escoltat
- Igualtat i no discriminació
- Potenciació de les actuacions preventives
- Confidencialitat de les actuacions
- Afavorir les relacions intergeneracionals
- Accessibilitat universal
- Regulació i supervisió dels espais, centres i serveis en què romanguin habitualment menors: condicions fisicoambientals, higienicosanitàries, d'accessibilitat i disseny universals i de recursos humans, ...
- Afavorir la innovació contínua i la posada en marxa de programes experimentals per avaluar l'èxit de noves metodologies i estratègies d'intervenció que permetin donar una resposta millor a les noves necessitats en l'atenció a aquest sector de població

Altres referències

- Menors estrangers: dret a l'educació, a l'assistència sanitària i als serveis socials i les prestacions socials bàsiques, en les mateixes condicions que els nacionals.
- Accés i exercici d'una professió, ofici, o activitat que impliqui contacte habitual amb menors: Registre Central de Delinqüents sexuals
- Impacte de la normativa en la infància i l'adolescència. MAIN.
- Com a prioritat pressupostària la promoció, l'atenció, la prevenció, la protecció, la formació, l'oci, la participació, i la integració dels menors, amb programes específics.

TÍTOL II: DRETS I DEURES

No només es reconeixen drets sinó també s'estableixen els mecanismes de protecció corresponents

- Cap. I: Drets i llibertats civils i polítics
- Cap. II: Dret a ser oït i escoltat
- Cap. III: Drets en l'àmbit familiar
- Cap. IV: Benestar material i personal
- Cap. V: Salut i integritat, prevenció contra la violència
- Cap. VI: Atenció primària, educació i inserció formativa i laboral
- Cap. VII: Serveis Socials
- Cap. VIII: Cultura, lleure, esport i medi ambient
- Cap. IX: Informació i publicitat
- Cap. X: Establiments i espectacles públics
- Cap. XI: Consum
- Cap. XII: Internet i noves tecnologies
- Cap. XIII: Dades de caràcter personal
- Cap. XIV. Deures de l'infant i l'adolescent

• Capítol I: Drets i llibertats civils i polítics

- Exercici d'aquests drets i llibertats civils sense més limitacions que les fixades per les lleis
- Mesures per facilitar l'exercici:
 - ❖ Sol·licitar la protecció i la tutela de l'entitat pública competent
 - ❖ Ministeri Fiscal
 - ❖ Plantejar queixes i denúncies davant l'Administració, Defensor del Poble, Sindicatura de Greuges, OBIA,...
 - ❖ Sol·licitar els recursos socials disponibles, assistència legal, nomenament defensor/a judicial, etc.

– Drets

- ❖ A la integració
- ❖ A la no-discriminació
- ❖ Perspectiva de gènere
- ❖ A la identitat, al nom, a la nacionalitat
- ❖ **Al coneixement dels orígens** (art. 18.2):
- ❖ A l'honor, a la dignitat, a la intimitat i a la pròpia imatge
- ❖ A la llibertat de pensament, de consciència i de religió
- ❖ A la llibertat d'expressió
- ❖ D'associació i participació

• Dret a conèixer els seus orígens (art. 18)

- Orígens genètic, pares i mares biològics i parents biològics.
- Dret a sol·licitar a les AP competents la documentació que els permeti acreditar la seva identitat, sens perjudici del que estableixi la normativa sobre reproducció assistida
- Implicacions:
 - Les AP han de conservar de les seves dades dels menors que hi hagin estat separades de la seva família biològica
 - Aquests, en arribar a la majoria d'edat o durant la minoria d'edat a través dels seus representants legals, poden accedir a la informació sobre els seus orígens i el seu historial vital.
 - Historial vital: el coneixement de les persones amb les quals han conviscut incloent les pròpies de l'acolliment o guarda.
 - Les entitats públiques, a través dels serveis especialitzats, amb la notificació prèvia a les persones afectades, han de prestar l'assessorament i l'ajuda que requereixin per fer efectiu aquest dret

- **Capítol II: Dret a ser oït i escoltat (art. 23)**

- Aquest dret no es pot discriminar per edat, diversitat funcional o qualsevol altre circumstància.
- Àmbit familiar, administratiu, judicial o de mediació en què estiguin afectats i que conduexi a una decisió que incideixi en la seva esfera personal, familiar o social.
- S'ha de tenir en compte degudament les seves opinions, segons la seva edat i maduresa. Per això:
 - Han de rebre la informació que els permeti l'exercici d'aquest dret en un llenguatge comprensible, en formats accessibles i adaptats a les seves circumstàncies.
 - S'ha de comprovar que comprèn qualsevol manifestació o opinió.
 - En els procediments judicials o administratius, les compareixences o audiències d'aquests tenen caràcter preferent, amb l'assistència, si és necessari, de professionals qualificats o experts.
 - Se'ls ha d'informar tant del que se li pregunta com de les conseqüències de la seva opinió.
- Quan tengui prou maduresa, pot exercir aquest dret pel seu compte o a través de la persona que designi perquè la representi.
- La maduresa l'ha de valorar personal especialitzat, tenint en compte tant el desenvolupament evolutiu com la seva capacitat per comprendre i avaluar l'assumpte concret que s'ha de tractar.
- Es considera, en tot cas, que té prou maduresa quan té dotze anys complerts.

Capítol II: Dret a ser oït i escoltat (II)

- Quan no sigui possible o no convengui al seu interès, se'n pot conèixer la seva opinió a través dels seus representants legals, *sempre que no tenguin interessos contraposats als seus*, o a través d'altres persones que, per la seva professió o relació d'especial confiança, la puguin transmetre objectivament.
- Sempre que en via administrativa o judicial es denegui la compareixença o l'audiència d'un menor directament o a través d'una persona que la representi, la resolució ha de ser motivada en l'interès superior del menor. Aquesta ha de ser comunicada al Ministeri Fiscal, al menor i, si escau, al seu representant legal, i s'han d'indicar explícitament els recursos existents contra aquesta decisió.

Capítol III: Drets en l'àmbit familiar

Obligacions dels pares, tutors o guardadors.

- Atenció especial en les necessitats dels menors de famílies monoparentals, de mares víctimes de violència de gènere amb la custòdia i de famílies pertanyents als grups menys afavorits o que viuen en situació de pobresa
- Suport a la maternitat i la paternitat i a la conciliació de la vida familiar i laboral.
- Drets de relació i convivència:
 - *Dret a conviure i a relacionar-se amb altres parents pròxims, especialment amb els avis*
 - *Dret a mantenir un contacte directe i habitual amb el pare, la mare, els germans i els familiars de segon grau amb els quals no convisquin, llevat que hi hagi una decisió administrativa o judicial en sentit contrari.*
 - *Dret a ser informades del lloc i la situació en què es troben en casos d'empresonaments dels progenitors llevat que hi hagi una decisió administrativa o judicial en sentit contrari.*

➤ **Dret a un nivell bàsic de benestar:**

Els poders públics: Adopció de les mesures pertinents per assegurar que els progenitors, tutors o guardadors tenguin l'oportunitat d'oferir-los el nivell bàsic de benestar material que necessiten.

➤ **Menors amb diversitat funcional:**

Dret a una escolaritat inclusiva i amb el suport necessari per potenciar el màxim desenvolupament acadèmic, personal i social.

Els poders públics han de prestar una atenció especial a prevenir i eliminar actituds discriminatòries adreçades a menors amb diversitat funcional.

Dret a gaudir d'assistència sanitària, suport educatiu, atenció social i mesures terapèutiques ocupacionals adequades, i que aquestes estiguin preferentment coordinades per un únic referent professional.

En l'àmbit de la protecció la Llei fa especial referència d'aquests menors quan se'ls hi hagi d'aplicar una mesura de protecció.

Capítol V: Salut i integritat, prevenció i protecció contra la violència

Dret a la promoció de la salut

- Accés lliure al servei sanitari públic
- Dret a la promoció, la prevenció, la detecció i el tractament precoç de malalties congènites i també de deficiències psíquiques i físiques.
- Dret a ser immunitzades contra les malalties infectocontagioses d'acord amb els criteris establerts per l'autoritat sanitària.

Obligacions de les administracions públiques en matèria de protecció de la salut

- RUMINF
- Cartilla de salut infantil corresponent

Atenció en situacions de risc per a la salut mental

- Inclou l'atenció al menors amb problemes addictius.

Dret a decidir sobre la maternitat

- Les adolescents tenen dret a decidir sobre la maternitat d'acord amb la legislació específica (Llei Orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs i Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient). Actualment és necessari el consentiment exprès de la menor i dels seus representants legals (art. 9.5 de la Llei 41/2002). En cas de conflicte: Codi Civil i jutge.

➤ Autonomia del pacient menor d'edat:

- *Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient*
- Dret a rebre informació sobre la seva malaltia i les intervencions sanitàries proposades, de forma adaptada a la seva capacitat de comprensió, i a ser oït i escoltat.
- Els menors emancipats o amb 16 anys complerts no incapaços ni incapacitats poden prestar per si mateixes el consentiment, si bé s'ha d'informar els seus pares i o representants legals.
- S'ha de sotmetre a autorització de l'autoritat judicial quan hi hagi disparitat de criteris entre el menor, o els seus representants legals, i la institució sanitària.

Dret a la integritat física i psicològica (art. 34)

Dret a la prevenció i la protecció contra la violència (art. 35)

- Les AP de les Illes Balears han d'aprovar, desenvolupar i executar programes destinats a adoptar mesures preventives per protegir-les contra tota forma de violència.
- s'han d'establir els mecanismes de coordinació adequats, especialment entre els àmbits sanitari, educatiu, de serveis socials i policial. A tal efecte: Protocol Interdisciplinari de Maltractament Infantil.
- RUMI: permet centralitzar tota la informació i integrar totes les notificacions de les situacions de maltractament detectades pels diferents àmbits esmentats relatives a un mateix infant o adolescent.

Capítol VI: Atenció primerenca, educació i inserció formativa i laboral

Dret a l'atenció primerenca

- Dret a l'atenció especialitzada de forma gratuïta dels infants de menys de 6 anys amb trastorns de desenvolupament. Per raons d'inclusió els infants escolaritzats rebran aquesta atenció de forma preferent en els centres educatius.
- Per via reglamentària, s'han de determinar les condicions mínimes d'acreditació, formació, titulació i capacitació, funcionament, control i seguiment d'atenció primerenca. Aquesta reglamentació, com a mínim, ha de garantir els serveis de logopèdia, psicologia i fisioteràpia.
- La Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies preveu el Pla integral d'atenció primerenca de les Illes Balears (art. 33)

Dret a l'educació

- Un menor en situació de desemparament o d'acolliment familiar té un dret preferent a l'escolarització en el centre escolar més adequat a les seves circumstàncies personals.
- Igualment, la persona o família acollidora té la prioritat d'optar pel centre educatiu més proper al domicili familiar o laboral o, si n'és el cas, pel centre en què estiguin escolaritzats els seus fills i filles

Atenció a la diversitat

- Els menors amb necessitats específiques de suport educatiu tenen dret a l'assistència i la formació específica per a un desenvolupament i una realització personal adients, que els permetin integrar-se socialment, desenvolupar-se, realitzar-se personalment i accedir a un lloc de feina en el context més normalitzat possible.

➤ **Obligacions de les administracions públiques en relació amb l'educació (art. 40.5):**

L'administració educativa ha de garantir el dret dels menors infractors a:

- a) Rebre l'ensenyament bàsic obligatori que correspongui a la seva edat,
- b) Rebre una formació educativa adequada a les seves circumstàncies (LORPM)
- c) Incentivar que puguin continuar cursant estudis superiors.

➤ **Dret a la formació i accés a l'ocupació**

- Els poders públics han de promoure l'elaboració de programes de formació i capacitació que facilitin la inserció laboral adequada dels adolescents que es trobin en edat laboral, segons la seva capacitat.

- Priorització dels adolescents del sistema de protecció de menors i de justícia juvenil en l'accés als programes i als recursos de formació i inserció laboral, com a suport al seu procés d'emancipació.

➤ **Capítol VII: Serveis socials**

- Dret d'accés al sistema públic de serveis socials (art. 42)
- Menors amb diversitat funcional: Projecte de decret
- Les AP han de garantir un nivell bàsic de benestar material per als menors i les seves famílies en situació de vulnerabilitat social o exclusió social
- Les AP han d'assegurar la cobertura de les seves necessitats bàsiques. Llei 5/2016, de 13 d'abril, de la renda social

➤ **Capítol VIII: Cultura, lleure, esport i medi ambient**

- Dret d'accés a la cultura
- Dret al lleure i a l'esport
- Dret a gaudir d'un medi ambient adequat

Capítol IX: Informació i publicitat

- Dret a la informació: La informació que rebin a de ser veraç, plural i respectuosa amb els principis constitucionals.
- Mitjans de comunicació «públics»: Aquests han de tractar amb una cura especial la informació que els afecti. No han de difondre noms, imatges o dades que permetin identificar-los quan apareguin com a víctimes, testimonis o inculpats en causes penals o quan es divulguin fets relatius a la seva vida privada i que n'afectin la reputació i el bon nom, per evitar-ne l'estigmatització.
- Serveis de comunicació audiovisual (art. 48)
 - Llei 5/2013, d'1 d'octubre, audiovisual de les Illes Balears
 - Programació infantils (fins als 13 anys): 07:00 - 09:00 // 17:00 - 19:00
 - Franges horàries de protecció reforçada
 - Programes dedicats a jocs d'atzar, i apostes: Entre 01:00 - 05:00
- La utilització de la imatge i la veu dels menors: serà necessari el seu consentiment i, en el seu cas, dels seus representants legals.

► **Publicitat** (arts. 49 a 52)

- Adaptació del llenguatge i els missatges
- No es pot formular una promesa de lliurament de béns o serveis que impliquin el compliment de condicions no expressades explícitament
- Els anuncis han d'indicar el preu de l'objecte anunciat
- Publicitat audiovisual: Llei 5/2013.
 - No incitació a comprar un producte o servei explotant-se la inexperiència
 - No incitació al culte al cos i el rebuig a l'autoimatge
 - Prohibició de publicitat indirecta en programes infantils
- Publicitat en què participen els menors
- Prohibicions i limitacions: vendre, llogar, exhibir i oferir als menors publicacions, vídeos, videojocs, ... de contingut pornogràfic, apologia a la delinqüència, exaltació de la violència.

Capítol X: Establiments i espectacles públics

- Prohibició d'entrada i permanència de menors en:
 - llocs en que hi hagi activitats o espectacles violents, pornogràfics, de maltractament animal,...
 - casinos de joc, sales de bingo, sales de joc i locals d'apostes
 - els dedicats exclusivament a la venda i subministrament de begudes alcohòliques
 - Entrada i permanència a sales de festa, discoteques, sales de ball, ...
- Sempre d'acord amb la legislació específica
- Prohibició de participació activa en espectacles i festes públiques que comportin situacions de perill

➤ Capítol XI: Consum

- Informació en matèria de consum: els productes o serveis no poden induir a engany, error o confusió, tampoc riscos per a la seva salut i seguretat.
- Les AP han de promoure la formació dels menors en l'etapa escolar en hàbits de consum responsable i coneixements per a la defensa dels seus drets com a consumidors.
- Prohibició d'accés a begudes alcohòliques, tabac.
- Prohibició de consumir, vendre o subministrar aquests productes en centres d'educació, instal·lacions destinades a activitats per a menors,.. (poliesportius??)
- Dret a l'alimentació saludable
- Dret a la lactància materna
- Prevenció del consum de drogues (art. 59)

➤ Capítol XII: Internet i noves tecnologies

- Dret d'ús d'Internet i de les TIC d'una manera adequada
- Els progenitors, tutors, poders públics, .. han de vetllar perquè els menors facin un bon ús d'Internet i de les TIC
- Les AP han de:
 - Fomentar la participació i el coneixement de la cultura d'Internet i de les TIC
 - Fomentar l'ús responsable i acurat de la xarxa entre els menors
 - Fer prendre consciència a la societat de les possibilitats i els perills de l'ús d'Internet i de les TIC per part dels menors
 - Procurar eines i recomanacions que ajudin a fomentar l'ús segur i responsable d'Internet i de les TIC.

➤ **Capítol XIII: Dades de caràcter personal (I)**

- **Reglamento (UE) 2016/679 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 27 de abril de 2016, relativo a la protección de las personas físicas en lo que respecta al tratamiento de datos personales y a la libre circulación de estos datos y por el que se deroga la Directiva 95/46/CE (Reglamento general de protección de datos).**
- **Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales.**

Consentiment dels menors d'edat (art. 7 LOPDP)

1. El tractament de les dades personals únicament es pot fonamentar en el seu consentiment quan sigui major de 14 anys. S'exceptuen els supòsits en què la llei exigeixi l'assistència dels titulars de la pàtria potestat o tutela per a la celebració de l'acte o negoci jurídic en el context es recull el consentiment per al tractament.
2. El tractament de les dades dels menors de 14 anys, fundat en el consentiment, només serà lícit si consta el del titular de la pàtria potestat o tutela, amb l'abast que determinin els titulars de la pàtria potestat o tutela

Capítol XIII: Dades de caràcter personal (II)

- Tractament de dades per obligació legal, interès públic o exercici de poders públics (art. 8.2 LOPDP en relació a l'art. 63 de la Llei)

El tractament de dades personals només es pot considerar fundat en el compliment d'una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics conferits al responsable quan derivi d'una competència atribuïda per una norma amb rang de llei.

- En el nostre cas: art. 63.5 de la Llei d'Infància: Les dades relatives a persones menors d'edat amb expedient d'execució de mesures per responsabilitat penal s'han de tractar d'acord amb l'article 48 de la LORPM i l'article 12 del RLORPM

► Capítol XIV: Deures dels menors

- Deures en l'àmbit familiar
 - Participació en la vida familiar i respectar als pares, germans i altres familiars
 - Participar i coresponsabilitzar-se en la cura de la llar i en la realització de les tasques domèstiques per contribuir al benestar familiar
- Deures en l'àmbit escolar
 - Respectar les normes de convivència dels centres educatius, estudiar durant les etapes d'ensenyament obligatori
 - Respecte al professorat i altres empleats dels centres escolars, els companys. Evitar situacions de conflicte i assetjament escolar, inclòs el ciberassetjament.
- Deures en l'àmbit social
 - Respecte a la dignitat, la integritat i la intimitat de totes les persones
 - Respecte a la Llei i als drets i llibertats fonamentals dels altres
 - Fer-ne bon ús dels recursos i les instal·lacions i equipaments públics i privats, mobiliari urbà
 - Respecte a la privacitat digital dels altres

TÍTOL III:COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS DE LES ILLES BALEARS

- Capítol I: Administracions públiques competents
- Capítol II: Govern de les Illes Balears (GOIB)
- Capítol III: Consells Insulars
- Capítol IV: Ajuntaments
- Capítol V: De la col·laboració
- Capítol VI: De la planificació
- Capítol VII: De les polítiques de prevenció i les mesures d'assistència

➤ **Govern de les Illes Balears: Competències**

➤ ***Genèriques:***

- Iniciativa legislativa
- Aprovació de plans estratègics d'àmbit autonòmic.
- Establiment dels criteris i els estàndards mínims de cobertura, qualitat i accessibilitat a tot el territori (DA 9a i 10a)
- Dur a terme l'atenció primerenca
- Informar dels programes de desplaçaments temporals de menors

➤ ***En l'àmbit de la protecció de menors***

- Establiment dels principis generals per facilitar la coherència i l'homogeneïtat de les actuacions
- La gestió de les estadístiques autonòmiques
- Elaboració de programes experimentals
- Creació, manteniment, gestió d'equipaments i programes d'àmbit interinsular
- Representació amb l'AGE, altres CCAA i Organismes internacionals
- RUMI

► Govern de les Illes Balears: Competències (II)

► *En l'àmbit de la justícia juvenil*

- Es l'Entitat pública competent.
- Com a Entitat pública:
 - L'execució material de les mesures judicials
 - Provisió dels recursos materials i personals necessaris
 - Creació, direcció, organització, gestió, inspecció, i control dels serveis, institucions, i programes
 - Autorització, registre, homologació, inspecció i avaluació dels serveis i centres amb els quals formalitzi convenis o acords
 - Planificació, elaboració i avaluació de programes en la matèria
 - Etc.

➤ **Consells Insulars: Competències**

- Son les entitats públiques de protecció
 - Risc: Situacions i declaracions de risc. Coordinació del les diferents administracions locals
 - Desempament
 - Assumpció de la tutela
 - Tot allò que te que veure amb la protecció que no corresponen ni al GOIB ni als Ajuntaments
- En l'exercici de les seves competències tenen potestat reglamentària
- En matèria de justícia juvenil: han de col·laborar amb el GOIB, en especial quan, a la vegada, els menors tinguin una mesura de protecció o quan les circumstàncies aconsellin la intervenció dels serveis de protecció

► **Ajuntaments: competències**

- Prestar l'atenció immediata
- Gestionar els serveis, programes, i centres que considerin necessaris per l'atenció dels menors
- En l'àmbit de la justícia juvenil, han de col·laborar i cooperar amb el GOIB en l'àmbit del seu territori.
- Poden assumir per delegació dels consells totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques en situació i declaració de risc

► Capítol V: De la col·laboració

► Principi de corresponsabilitat (o responsabilitat compartida) dels pares, tutors o guardadores d'una banda i els poders públics i altres entitats en el compliment d'aquesta Llei.

► Relacions entre les diferents administracions: Principis de la Llei 40/2015: lleialtat institucional, col·laboració, cooperació, responsabilitat, gestió eficaç dels serveis públics)

► Col·laboració interadministrativa. Manifestacions:

► *Detecció i comunicacions de situacions de vulnerabilitat, situacions de risc i desempament, ...*

► *Oferir informació mútua i de dades requerides per l'exercici de competències pròpies...*

► *Facilitar l'exercici de les competències pròpies, cooperar i prestar auxili ... execució de les resolucions respectives.*

► Col·laboració i coordinació amb l'entitats locals

► *Consells Insulars: Han de coordinar entitats locals en matèria d'atenció, protecció i inserció dels menors respectant el principi d'autonomia local.*

► *GOIB – Consells – Entitats Locals en matèria de justícia juvenil*

► Col·laboració de les diferents administracions amb els òrgans judicials i el Ministeri Fiscal.

Obligació del GOIB de tenir aprovat i en vigor un **pla estratègic d'atenció a la infància i l'adolescència** mitjançant el qual s'ordenin el conjunt de mesures, recursos i actuacions necessaris per aconseguir els objectius de la política d'infància i adolescència.

Aquest pla, que ha de concretar les actuacions que han de desenvolupar les diferents administracions públiques a les Illes Balears, s'ha d'elaborar amb la coordinació i la col·laboració del GOIB i els consells insulars i les entitats locals en l'àmbit de les competències respectives.

Igualment, ha de tenir la col·laboració de les entitats públiques o privades relacionades amb la matèria de persones menors d'edat.

- Planificació general
- Planificació d'àmbit insular i local

► Capítol VII: De les polítiques de prevenció i les mesures d'assistència

Polítiques que han de dur a terme les diferents AP competents per prevenir o impedir qualsevol desprotecció dels menors. Aquestes polítiques públiques s'ha de dur a terme especialment:

- En matèria de suport a la família
- En matèria d'educació
- En matèria de salut
- En matèria de formació i ocupació
- En matèria de relacions socials
- Assistència a menors
-
-

► TITOL IV: DEL SISTEMA DE PROTECCIÓ

- El sistema de protecció es desenvolupa entorn de les tres actuacions de protecció:
 - La prevenció i la detecció del risc.
 - L'exercici de la guarda.
 - La declaració de la situació de desemparament amb l'assumpció de la tutela.
- Capítol I. Disposicions generals
- Capítol II. Actuacions en situació de risc
- Capítol III. Actuacions en situació de desemparament
- Capítol IV. De la guarda
- Capítol V. Disposicions comunes a la guarda i a la tutela
- Capítol VI. De l'adopció
- Capítol VII. Registres

Capítol I. Disposicions generals

- Estableix el règim general del sistema de protecció en el marc de la regulació bàsica de l'Estat en la matèria.
- **Definició de la protecció de la persona menor d'edat**: conjunt de mesures i actuacions de prevenció, detecció, intervenció i reparació de situacions de risc o de desemparament i conductes inadaptades o problemes de conducta en què l'infant o l'adolescent o, si escau, el concebut, pot trobar-se (art.92)
- Finalitat: Garantir-ne el ple desenvolupament i l'autonomia personal, així com la integració familiar i social, i promoure la seva inserció en un context social i familiar normalitzat, prevalent, en tot cas, l'interès superior de la persona menor d'edat.

Criteris d'actuació (art. 93)

Els criteris generals del sistema públic de serveis socials.

- Planificació integral de totes les actuacions d'àmbit autonòmic, insular i local.
- La prevenció i la reparació de situacions de risc amb l'establiment dels serveis adequats per a aquesta finalitat, l'exercici de la guarda i, en els casos de desamparament, l'assumpció de la tutela per ministeri de la llei.
- *Principi d'intervenció mínima* amb la finalitat d'interferir tan poc com es pugui en la vida del menor i de la seva família.
- El *principi de progressivitat de les mesures*. Adopció de la mesura menys restrictiva o més beneficiosa fins a l'adopció de la mesura de protecció més restrictiva o limitadora del dret del menor a romandre en el seu nucli familiar.
- La *prioritat de la intervenció en l'entorn familiar*. S'ha de prioritzar la permanència en la família d'origen. En cas que s'acordi una mesura de protecció, s'ha de prioritzar l'acolliment familiar davant del residencial.
- Caràcter col·legiat, multidisciplinari i interadministratiu en l'adopció de les mesures de protecció.
- La valoració de les situacions de desprotecció prioritàriament mitjançant l'aplicació d'instruments tècnics validats.
- La promoció de la mediació per a la protecció infantil en contexts de discrepància entre la família del menor i els professionals en les actuacions en situacions de declaració de risc o de desamparament.
- La continuïtat de la relació del professional de referència assignat al cas mentre la mesura de protecció sigui vigent.

Criteris d'actuació (II)

- En l'avaluació de la situació i en el seguiment de les mesures adoptades, es seguirà les prescripcions establertes en el protocol interdisciplinari de maltractament infantil de les Illes Balears.
- Les APP competents han de dur a terme una avaluació periòdica dels processos i dels resultats a curt i llarg termini respecte de les actuacions en protecció de menors.
- Les AP competents han de vetllar perquè el personal professional que intervengui en l'atenció a persones menors d'edat:
 - sigui l'idoni per a l'exercici de les funcions que ha de desenvolupar
 - s'han d'arbitrar programes de formació capaços de respondre a les noves i diverses necessitats de la població objecte d'aquestes intervencions.
- S'han de dissenyar els llocs de treball per garantir la idoneïtat del personal professional pel que fa a l'interès superior de les persones ateses.
- Els poders públics han de disposar de programes i recursos destinats al suport i l'orientació dels menors que, estant dins del sistema de protecció, arriben a la majoria d'edat i queden fora del sistema de protecció, amb una atenció especial als que hagin estat en acolliment residencial i als que presenten diversitat funcional.

► Clases de mesures de protecció (art. 94)

Sota els principis de proporcionalitat i progressivitat, es pot adoptar, qualsevol de les mesures següents de protecció:

- La declaració de situació de risc amb el manteniment del menor al seu propi nucli familiar o de parentiu.
- La guarda de fet amb declaració de desamparament o mitjançant el nomenament d'un tutor o tutora d'acord amb les regles ordinàries.
- La guarda voluntària.
- La guarda judicial.
- La declaració de desamparament.
- L'acolliment familiar; d'urgència, en família extensa o aliena, que al seu torn pot ser especialitzat o especialitzat professionalitzat.
- L'acolliment residencial.
- La guarda amb fins d'adopció.
- L'acolliment residencial en centres específics de protecció específics de menors amb problemes de conducta.
- L'adopció.
- L'adopció oberta.
- L'adopció internacional.
- Qualsevol altra que redundi en interès de la persona menor d'edat, ateses les seves circumstàncies personals, familiars i socials.

► Deure de comunicació i denúncia (art. 95)

- Qualsevol persona que tengui notícia, sospita o evidència d'una situació de possible maltractament, risc o desemparament, sens perjudici de prestar-li immediatament l'auxili que necessiti, té el deure de posar-ho en coneixement de l'autoritat o els seus agents més pròxims
- Aquest deure és especialment exigible a les persones que tinguin notícia, sospita o evidència d'aquestes situacions per raó de la seva professió, funció o càrrec.
- Independentment d'altres comunicacions, ho han de notificar al Registre Unificat de Maltractament Infantil.
- Per garantir les dades personals dels professionals que intervenen en el procés, se'n mantindrà reservada la identitat. A aquest efecte, es crearà un registre per als professionals públics i per als professionals de les entitats col·laboradores que intervenen en l'àmbit de la infància i l'adolescència (DF 2^a):
 - S'assignarà un número identificatiu vàlid a cada professional inscrit per millorar la seguretat dels professionals en l'exercici de les seves funcions.
 - La inscripció en aquest registre és obligatòria.
 - El Govern de les Illes Balears, en el termini de divuit mesos, ha de regular i posar en funcionament aquest registre.

► Drets específics dels menors amb una mesura de protecció (art. 98)

- A conèixer la seva situació personal, les mesures per adoptar, la durada i el contingut així com els drets que li corresponen.
- A ser oït i escoltat i a participar en la presa de decisions sobre el seu cas.
- A ser considerat subjecte actiu en la recerca i la satisfacció de les seves necessitats.
- A la seguretat jurídica i emocional proporcionades per una tramitació tan eficaç i ràpida com sigui possible, que impedeixi la prolongació de les mesures de caràcter provisional, eviti les intromissions en l'esfera de la seva intimitat més enllà de l'estrictament necessari i restringeixi al mínim imprescindible les limitacions a la seva capacitat d'obrar i les interferències en la seva vida i en la de la seva família.
- A romandre en la seva família sempre que sigui possible
- A conèixer, en els supòsits d'acolliment, segons la seva edat i capacitat, la seva història personal i familiar i, si ha estat separat de la família d'origen de manera definitiva, els seus antecedents culturals i socials, que en tot cas s'han de respectar.
- A conèixer, en els supòsits d'adopció, les dades sobre els seus orígens que estiguin en poder de les entitats públiques.
- A la total confidencialitat i reserva sobre les seves circumstàncies personals i les de la seva família.
- A relacionar-se directament amb el Ministeri Fiscal i amb els responsables tècnics i administratius de la seva protecció.
- A tenir accés al seu expedient de protecció per a l'exercici i la defensa dels seus drets i interessos, llevat dels casos que, pel seu interès superior, es denegui aquest accés, i en tot cas quan sigui major d'edat.

➤ Aproximació a la Llei del Procediment Administratiu Comú

- S'estableix qui pot tenir la condició de persona interessada en els procediments de declaració de risc o de desemparament (art. 98: pares i mares, tutors, guardadors, el menor, famílies acollidores,...)
- S'estableixen els drets i les garanties de les persones interessades.
- S'estableix l'expedient d'actuació de protecció: format electrònic
- S'estableix la durada dels procediments: **6 mesos** des de l'acord d'iniciació

➤ Menors estrangers no acompanyats (art. 102)

- Quan l'entitat pública assumeixi la tutela d'un MENA, una vegada acreditada la impossibilitat de retorn amb la seva família o al país d'origen, ha d'instar l'autorització del permís de residència i ha de gestionar l'obtenció de la resta de documentació acreditativa de la seva situació.

➤ Trasl·lat de l'infant o l'adolescent a una altra entitat territorial (art. 103)

- Quan una AP estigui desenvolupant una intervenció davant d'una situació de risc o de desemparament i tengui notícia que se l'ha de traslladar a l'àmbit d'una altra entitat territorial, ho ha de posar en coneixement de l'AP de destinació a l'efecte que, si escau, continuï la intervenció, amb la tramesa de la informació i la documentació necessàries.

Capítol II: Actuacions en situació de risc

49

Aquella en què, a causa de circumstàncies, mancances o conflictes familiars, socials o educatius, el menor es veu perjudicat en el seu desenvolupament personal, familiar, social o educatiu, i en què és necessària la intervenció de les administracions competents per eliminar, reduir o compensar les dificultats o la inadaptació que l'afecten i evitar el desemparament i l'exclusió social, sense que se l'hagi de separar del seu entorn familiar. (art.104)

■ Situacions de risc:

- La manca d'atenció física, psíquica i emocional,
 - El descuit no greu de les seves necessitats principals
 - L'obstaculització per a l'exercici dels seus drets per part dels pares o tutors o guardadors.
 - La dificultat seriosa dels pares o tutors o guardadors per dispensar-li l'atenció física, psíquica i emocional adequada, malgrat la voluntat de fer-ho, si comporten els efectes descrits.
 - La utilització del càstig físic, psíquic i/o emocional que no constitueixi un episodi greu o un patró crònic de violència però en perjudiqui el desenvolupament.
 - El fet de tenir un germà declarat en situació de risc, llevat que les circumstàncies familiars hagin canviat.
 - La negativa dels pares, tutors o guardadors a prestar el consentiment respecte dels tractaments mèdics necessaris per salvaguardar la vida o la integritat física, psíquica o emocional. En aquests casos, els serveis sanitaris han de posar immediatament aquestes situacions en coneixement de l'autoritat judicial, directament o a través del Ministeri Fiscal (art. 105).
 - Qualsevol altres de les previstes en aquesta llei o la legislació vigent.
- La concurrència de circumstàncies o mancances materials es considera un indicador de risc, però mai no pot desembocar en la separació de l'entorn familiar.

► Situació de risc prenatal (art. 106)

- La manca de cura física de la dona gestant o el consum abusiu de substàncies amb potencial addictiu, així com qualsevol altra acció pròpia de la dona, o de tercers tolerada per la dona, que perjudiqui el desenvolupament normal o pugui provocar malalties o anomalies físiques, mentals o sensorials al nounat, o comprometi el desenvolupament correcte del concebut.
- Els serveis socials comunitaris, en col·laboració amb els serveis de salut corresponents, han d'adoptar les mesures adequades de prevenció, intervenció i seguiment de les situacions de possible risc prenatal, a l'efecte d'evitar amb posterioritat una eventual declaració de situació de risc o de desemparament del nadó.
- Els serveis sanitaris han de notificar aquesta situació a l'administració pública competent i al Ministeri Fiscal.
- Després del naixement s'ha de mantenir la intervenció amb l'infant i la seva unitat familiar perquè, si cal, es declari la situació de risc o de desemparament de l'infant per a la seva protecció adequada.
- **Registre Autòmic de Situacions de Risc** per a tota la comunitat autònoma ha de ser d'obligat compliment per part de les administracions competents com un indicador fiable fonamental a efectes estadístics.
- El **GOIB** ha d'elaborar, aprovar i conveniar amb les institucions pertinents el Pla d'Implantació i Finançament del Sistema de Protecció en Situacions de Risc, que ha de recollir la temporalització i els mitjans financers per fer-lo efectiu i viable.

➤ Procediment en situacions de risc (arts. 107 i ss)

➤ AAPP competent:

- Ajuntaments: Valoració i intervenció sense declaració
- Consells Insulars. Declaració de risc Possibilitat de delegació en els municipis

➤ La AAPP obligada a actuar quan, d'ofici o per comunicació d'una persona o altra entitat. Inclou RUMI.

➤ 1. Valoració

- Comporta l'elaboració i la posada en marxa d'un **projecte d'intervenció social i educatiu familiar** temporalitzat segons l'edat i la vulnerabilitat dels menors que ha de recollir els objectius, les actuacions, els recursos, la previsió de terminis...
- Manteniment en el entorn familiar.
- En la valoració es demanaran els informes sanitaris, psicològics, sociofamiliars, educatius, legals, ... Igualment es durant a terme entrevistes, exploracions, visites familiars ...
- En la valoració i elaboració del projecte, s'ha de comptar amb la participació dels progenitors i dels menors.

➤ 2. Col·laboració dels progenitors

- Si existeix aquesta, es pot elaborar un **conveni d'intervenció social i educatiu familiar** que ha de recollir les mesures d'atenció social i educatives, els terminis de revisió, el termini de les mesures adoptades ...
- L'omissió d'aquesta col·laboració o l'incompliment dels compromisos assumits en el projecte o conveni subscrit pot donar lloc a la declaració de la situació de risc.

➤ 3. Procediment de la declaració de risc

- La AAPP competent iniciarà d'ofici.
- L'acord s'ha de notificar a les persones interessades
- Instructor: A de trametre a la **Comissió de declaració de risc*** la proposta.
- Resolució
- Notificació i comunicació als progenitors, al menor, i en casos que s'hagi incoat per comunicació d'altre òrgan o entitat a aquest/a.
- També al Registre autonòmic de declaracions de situacions de risc

➤ **Comissió de declaració de risc (art.112 i 113)**

- Òrgan administratiu adscrit a l'entitat local que n'assumeixi la presidència. A cada consell insular existirà una comissió. No obstant, a cada municipi que hagi assumit la delegació ha d'existir una. També es poden constituir comissions de caràcter supramunicipal amb la participació de més d'un municipi.

➤ **Composició:**

- Representants dels serveis socials i dels serveis generals
- Representant de l'entitat pública de protecció, si hi ha proposta de derivació
- Representant de la unitat de TS del centre de salut o hospital de zona (*veu sense vot*)
- Representant de l'àmbit educatiu (*veu i sense vot*)
- En cas de que el menor tingui mesures judicials, el seu EMO a l'efecte de coordinar les actuacions que preveu el pla d'intervenció social i educatiu familiar amb el contingut del programa individualitzat d'execució de la mesura judicial (*amb veu sense vot*)
- En el seu cas, altres professionals (unitats de conductes addictives, de les unitats de salut mental, de les unitats de salut mental infantil o dels diferents grups especialitzats en menors dels cossos i forces de seguretat).

➤ **Funcions**

- Principalment, emetre dictamen sobre els expedients de declaració de risc, la modificació de la mesura imposada, en el seu cas, la pròrroga del programa d'intervenció i proposta de cessament de la declaració o de derivació a l'entitat pública de protecció.

► **Mesures d'atenció social i educativa** que es poden establir en el projecte d'intervenció social i educatiu familiar o, si escau, el conveni consensuat:

- L'orientació, l'assessorament i l'ajuda a la família. L'ajuda a la família inclou les actuacions de contingut tècnic, econòmic o material.
- La intervenció familiar o psicosocial: programes socioeducatius, terapèutics o específics per als progenitors.
- Acompanyament al menor als centres socioeducatius o a altres activitats, suport psicològic i els ajuts a l'estudi.
- L'ajuda a domicili.
- L'atenció en centre obert i altres serveis socioeducatius destinats a menors. Suport socioeducatiu, psicològic o de qualsevol altra índole.
- L'atenció sanitària, que inclogui la intervenció psicoterapèutica o el tractament familiar, tant per als progenitors, com per al menor.
- Els programes formatius i d'inserció sociolaboral per a adolescents que han abandonat el sistema escolar.
- L'assistència personal per als progenitors amb diversitat funcional que els permeti assumir les seves obligacions d'atenció i cura o que els permeti superar la situació de risc.
- Qualsevol altra mesura de caràcter social i educatiu que contribueixi a la desaparició de la situació de risc.

Revisió de les actuacions en situació de risc (art. 117)

Els terminis de revisió periòdica de les actuacions que es desenvolupin han d'estar determinats en el conveni o, si escau, en el projecte d'intervenció.

- Infants fins a 3 anys: Cada 3 mesos
- Infants de més edat: Cada 6 mesos

Cessament de la declaració de la situació de risc (art. 118)

- Per la majoria d'edat de l'adolescent.
- El trasllat de municipi de la família. En aquests casos, els serveis socials del municipi d'origen han de derivar prèviament l'expedient als serveis socials del municipi de destinació per preservar la continuïtat de la intervenció en el seu interès superior. En aquests casos, l'ajuntament del municipi on s'ha traslladat la família ha d'assumir l'expedient tramitat per l'ajuntament de procedència, subrogar-se en la mesura de declaració de risc acordada per aquest ajuntament i continuar la intervenció a través dels serveis socials propis.
- El compliment dels objectius del pla d'intervenció familiar,
- La resolució de declaració de desempament o guarda. En aquest casos els serveis socials han d'emetre un informe motivat per proposar que es valori la declaració de desempament, que s'ha d'eleva a la comissió de declaració de risc corresponent perquè emeti el seu parer sobre l'oportunitat de derivar l'expedient a l'entitat pública competent en protecció. Aquesta resolució s'ha de notificar al MF. També s'ha de fer un nou RUMI.
- Altres circumstàncies sobrevingudes, degudament motivades, que facin variar la seva situació.

Actuacions d'urgència en situació de risc

- Per a les situacions en què es consideri necessària i urgent la separació immediata del menor del seu nucli familiar per salvaguardar la seva integritat, els serveis socials han de fer la proposta de separació directament a l'entitat pública i posar-ho, a més, en coneixement de l'òrgan col·legiat de l'entitat local i del Ministeri Fiscal.
- Quan es constati la comissió d'un possible delictes, s'ha de posar en coneixement dels cossos i forces de seguretat i del jutjat corresponent.

Valoració de l'entitat pública

- En el termini de 20 dies naturals, l'entitat pública ha de valorar la situació amb la finalitat de determinar la iniciació d'un procediment de declaració de desamparament, l'adopció d'una mesura cautelar de separació de l'entorn familiar o qualsevol altra. Si conclou no iniciar el procediment de declaració de desamparament, ho ha de comunicar, mitjançant un informe motivat, a l'òrgan col·legiat de l'entitat local que hagi derivat el cas, als serveis socials proponentes de situacions d'urgència i al Ministeri Fiscal.
- La derivació del cas a l'entitat pública per a l'adopció d'una mesura protectora no suposa la suspensió de les actuacions que desenvolupa l'entitat local.

Capítol III: Actuacions en situació de desemparament

Administració competent: Consells insulars.

- La llei recull la definició d'aquesta situació i les circumstàncies que, una vegada valorades i ponderades, en determinen l'existència.
- La declaració de la situació de desemparament, com l'adopció de qualsevol mesura de protecció s'ha de dictar mitjançant una resolució administrativa motivada, amb l'observança dels procediments que regula la llei. Així, a l'igual que en la situació de risc:
 - S'estableix un procediment ordinari per dictar la resolució de desemparament. (aproximació a la Llei 39/2015)
 - Es disposa l'existència d'un òrgan col·legiat creat en el si de l'entitat pública competent, el qual ha d'emetre un dictamen que servirà de base per a l'adopció de la resolució de desemparament. Es cerca que la decisió final que s'adopti sigui objectiva, motivada, consensuada, sempre temporalitzada, i no discrecional i unipersonal.
 - Es recull un procediment d'urgència per a quan es constati la situació crítica en què es troba menor, es consideri l'existència d'un risc greu i imminent per a la seva integritat física o psíquica o es dedueixi la necessitat d'una intervenció sense demora.

- **Concepte i situacions de desemparament (art. 121):** La que es produeix de fet, a causa de l'incompliment o de l'exercici impossible o inadequat dels deures de protecció establerts per les lleis per a la guarda dels menors, quan quedin privats de la necessària assistència moral o material. Entre altres
 - per part dels membres de la unitat familiar, o de tercers amb el consentiment dels membres.
 - L'existència d'un consum reiterat de substàncies amb potencial addictiu o l'execució d'un altre tipus de conductes addictives de manera reiterada per part del menor amb el coneixement, el consentiment o la tolerància dels pares i mares, (s'entén que existeix aquest consentiment o tolerància quan no s'han fet els esforços necessaris per pal·liar aquestes conductes, com ara sol·licitar assessorament o col·laborar suficientment amb el tractament, un cop conegudes les conductes esmentades)
 - L'absència d'escolarització o falta d'assistència reiterada i no justificada adequadament al centre educatiu i la permissivitat continuada o la inducció a l'absentisme escolar durant les etapes d'escolarització obligatòria.
 - L'absència d'escolarització o falta d'assistència reiterada i no justificada adequadament al centre educatiu i la permissivitat continuada o la inducció a l'absentisme escolar durant les etapes d'escolarització obligatòria.

Altres factors per tenir en compte (art. 121.3):

- a) En cap cas no s'ha de separar un menor dels seus pares o tutors per raó d'una diversitat funcional del menor, d'ambdós progenitors o d'un d'ells, sempre que no vagi acompanyada de factors de desemparament.
- b) Es considera un indicador de desemparament tenir un germà/na declarat en aquesta situació, llevat que les circumstàncies familiars hagin canviat.
- c) La situació de pobresa dels pares, tutors o guardadors no es pot tenir en compte per a la valoració de la situació de desemparament, si bé cal tenir present la situació de precarietat econòmica en els casos en què concorri amb altres factors que determinin una situació de desemparament tal com la defineix la legislació estatal.
- d) S'evitarà la separació de germans, especialment dins del mateix rang d'edat, excepte per causes excepcionals que hauran de ser especialment motivades en la resolució administrativa i aprovades judicialment.

➤ Procediments

- **Valoració i necessitat del procediment (art. 123):** Tant la declaració de la situació de desemparament com l'adopció de qualsevol mesura de protecció, atès l'interès superior de la persona menor d'edat, s'han d'adoptar mitjançant una resolució administrativa motivada, amb l'observança dels procediments regulats en la Llei: Ordinari i Urgent.
- **0.- Comprovacions inicials i investigació prèvia (art. 124).** Sempre que sigui possible, les actuacions prèvies han d'incloure una primera trobada amb el menor i els seus representants així com amb persones significatives de l'entorn familiar o comunitari, per part d'un professional tècnic.
- Totes les actuacions prèvies, de les quals ha de quedar completa i puntual constància per escrit, han de concloure en el menor temps possible i, en tot cas, en el termini màxim d'un mes.

A) Procediment ordinari

1. Iniciació del procediment (art. 125): Sempre d'ofici, motivat i es pot adoptar a iniciativa pròpia, per ordre judicial, a petició raonada d'un altre òrgan o d'una altra AAPP o del MF o per denúncia d'un particular.

Les notificacions RUMI s'entenen com a supòsit d'iniciació del procediment a petició d'un altre òrgan o AAPP. Aquesta notificació no vincula l'òrgan competent per iniciar el procediment, si bé ha de comunicar a l'òrgan o a AAPP que l'hagi formulada l'inici del procediment o bé els motius pels quals, si escau, no és procedent la iniciació.

- **2. Instrucció del procediment:** Durant aquesta fase l'instructor/a demanarà informes sanitaris, psicològics, sociofamiliars, educatius, legals i tots els que es considerin oportuns sobre el menor i la seva família, en els quals hagi de fonamentar la seva proposta tècnica. Igualment, es duran a terme les entrevistes, les exploracions, les visites domiciliàries ... per a la valoració del menor, les seves necessitats i les seves circumstàncies sociofamiliars.
- **3. Al·legacions:** En aquest fase, el menor (quan tinguin 12 anys complerts o judici suficient) i els seus representants legals, abans del tràmit d'audiència poden formular al·legacions, aportar documents, etc.
- **4. Tràmit d'audiència:** El menor i els seus representants legals mitjançant compareixença personal davant l'instructor/a. Els representants legals estan obligats a compareixer. La falta de compareixença pot suposar una infracció greu (art. 238.1 dd)
- **5. Proposta de resolució:** Completada la instrucció de l'expedient, en el termini de deu dies, l'instructor/a ha de trametre a la **comissió de desemparament i tutela** competent una proposta de resolució, juntament amb la proposta de pla individualitzat de protecció i la resta de l'expedient, per sol·licitar-ne el dictamen.

➤ 6. Comissió de desemparament i tutela (art. 130)

➤ A cada illa ha d'existir, com a mínim, una Comissió integrada en l'organigrama de l'entitat pública competent la qual té, entre altres funcions emetre dictamen sobre:

a) Els expedients de desemparament que se sotmeten a la seva consideració.

b) La proposta de modificació de la mesura de desemparament o tutela imposada o, si escau, del pla individualitzat de protecció.

c) La proposta de cessament de la declaració de desemparament.

➤ La composició, les funcions i el règim de funcionament es determinaran normativament. No obstant això, quant a la composició, si un adolescent es troba complint alguna de les mesures de justícia juvenil, hi ha de participar, amb veu però sense vot, el tècnic/a responsable de l'execució.

- ▶ **7. Resolució del procediment:** Ha de ser motivada i ha de declarar o desestimar la situació de desempament i assumptió de la tutela. També pot ordenar l'arxivament de l'expedient, la derivació de la intervenció del menor i la seva família a un altre òrgan o recurs, ... Aquesta resolució serà executiva des de la data en què es dicti si bé es pot recórrer davant la jurisdicció civil.
- ▶ Aquesta resolució s'ha de notificar al menor (?) i els seus representants legals immediatament, sense sobrepassar el termini màxim de 48 hores en el cas que es declari la situació de desempament. Igualment s'ha de comunicar al Ministeri Fiscal i, si escau, al jutge/ssa que hagi dictat la tutela ordinària.
- ▶ Quan el procediment s'hagi incoat a petició raonada d'un altre òrgan o d'una altra AAPP, se li ha de comunicar la decisió mitjançant una notificació que contengui una indicació sumària del contingut de la resolució que posi fi al procediment.

➤ ***B) Tramitació urgent del procediment (art. 135)***

Quan, es consideri l'existència d'un risc greu i imminent per a la integritat física o psíquica del menor o es dedueixi la necessitat d'una intervenció sense demora, l'òrgan competent podrà, amb caràcter d'urgència, dictar una resolució de guarda provisional o de declaració de desemparament i assumpció de la tutela.

Tutela del menor per l'entitat pública:

- Comporta la suspensió de la pàtria potestat o de la tutela ordinària.

No obstant això, són vàlids els actes de contingut patrimonial que duen a terme els progenitors o les persones que exerceixin la tutela en representació del menor i en el seu interès.

- Quan els menors estiguin desemparats i tengui assumida la tutela l'entitat pública, rebran immediatament una primera atenció per a la seva observació i diagnòstic en el centre de primera acollida, en règim d'acolliment en família externa o aliena en llar funcional o amb acollida professional o centre terapèutic.
- En el cas que els menors estiguin en centres de primera acollida, la durada de l'estada no pot ser superior a 6 mesos. Excepcionalment, es pot perllongar aquest període de temps sempre que quedi suficientment justificat en l'expedient.

Revocació:

L'entitat pública, d'ofici o a instància del MF o de la persona o entitat interessada, en qualsevol moment pot revocar la declaració de la situació de desemparament i decidir el retorn del menor amb la seva família, sempre que s'entengui que és el més adequat per al seu interès i quedi acreditada la desaparició de les circumstàncies que hagin donat lloc a la declaració. Aquesta decisió s'ha de notificar al MF.

Oposició:

- Els pares que tinguin suspesa la pàtria potestat o els tutors que tinguin suspesa la tutela, durant el termini de 2 anys des de la notificació de la resolució administrativa per la qual es declara la situació de desemparament, poden sol·licitar a l'entitat pública el cessament de la suspensió i que quedi revocada aquesta declaració si han canviat les circumstàncies que l'havien motivat i entenen que es troben en condicions d'assumir novament la pàtria potestat o la tutela.
- Igualment, durant el mateix termini poden oposar-se a les decisions que s'adoptin respecte del menor. Una vegada passat el termini dels dos anys, decau aquest dret d'oposició o a sol·licitar-ne la revocació.

Cessament de la tutela

- Quan es constati la desaparició de les causes que n'hagin motivat l'assumpció, per algun dels supòsits prevists en els articles 276 i 277.1 del Codi Civil o se comprovi fefaentment alguna de les circumstàncies següents:
 - a) Que el menor s'ha traslladat voluntàriament a un altre país.
 - b) Que el menors es troba en el territori d'una altra CCAA i l'entitat pública corresponent ha dictat una resolució sobre la declaració de la situació de desemparament i n'ha assumit la tutela, o entén que ja no cal adoptar mesures de protecció d'acord amb la seva situació.
 - c) Que han transcorregut 6 mesos des que el menor ha abandonat voluntàriament el centre de protecció i es troba en parador desconegut. No obstant això, l'entitat pública competent ha d'activar tots els mecanismes necessaris per localitzar-lo.

➤ Capítol IV: De la guarda

- En aquest capítol es regulen les diferents modalitats i circumstàncies de la guarda, això és:
- **Guarda voluntària** :a sol·licitud dels pares i mares o tutors, d'una durada màxima de dos anys
- **Guarda de fet**: no implica necessàriament que sigui declarada en desempament
- **Guarda judicial** dictada pel jutge/ssa, en els casos en què legalment sigui procedent, amb la mesura de protecció corresponent.
- **Guarda provisional** assumida per l'entitat pública sense declaració prèvia de desempament ni sol·licitud expressa dels pares o tutors, mitjançant una resolució administrativa, mentre té lloc la pràctica de diligències necessàries per identificar al menor, investigar les seves circumstàncies i constatar, si escau, la situació real de desempament.

De la guarda voluntària (art. 139)

A sol·licitud dels pares i mares o tutors quan, per circumstàncies greus i transitòries degudament acreditades, no en puguin tenir cura.

- El lliurament voluntari de la guarda **s'ha de fer per escrit**, amb constància que s'ha informat els pares o tutors de les responsabilitats que continuen mantenint respecte del menor, del compromís de la família de sotmetre's, si escau, a la intervenció professional, així com de la forma en què l'entitat pública exercirà aquesta guarda. Es garantirà als menors amb diversitat funcional la continuïtat dels suports especialitzats que rebin o l'adopció d'altres més adequats.
- Té una durada màxima de 2 anys, llevat que l'interès superior del menor aconselli, excepcionalment, la pròrroga de la mesura per la previsible reintegració familiar en un termini breu de temps.
- Transcorregut el termini o la pròrroga, si s'escau, el menor ha de tornar amb els seus progenitors o tutors o serà declarat en situació de desemparament(perquè els progenitors o tutors no volen assumir la guarda o no estan en condicions de fer-ho)
- Aquesta es pot exercir en acolliment familiar o residencial.
- La situació de guarda temporal voluntària cessarà quan les persones que l'hagin sol·licitat manifestin la voluntat de recuperar-la, una vegada es comprovi la desaparició de les causes que n'hagin motivat l'assumpció.

► De la guarda de fet (art. 140)

- Es dona en aquells supòsits en que els menors ha quedat sota el cuidat de persones que no son titulars de la pàtria potestat o tutela (avis, germans majors, altres familiars, etc.).
- En aquesta situació els menors no son declarats en desemparament si es constata que estan atesos adequadament.
- Es preveu la possibilitat de nomenar un tutor/a d'acord amb les regles ordinàries quan hi hagi persones que, per la seva relació amb el menor o per altres circumstàncies, puguin assumir la tutela en el seu interès. Per tant, se legitima al guardador per promoure davant el jutjat la privació o suspensió de pàtria potestat i nomenament de tutor.
- També es preveu que, cautelament, mentre es mantengui la situació de guarda de fet i fins que es constitueixi la mesura de protecció adequada, si és procedent, es poden atorgar judicialment facultats tutelars als guardadors.
- Igualment, es pot constituir un acolliment temporal en què els guardadors siguin acollidors.

➤ De la guarda judicial (art. 141)

- Per a la protecció dels menors, entre les mesures que pot acordar el jutge en qualsevol procés civil o penal, es troba la guarda judicial, per la qual, per tal de protegir els menors, ordena de la seva guarda i cura s'exerceixin per terceres persones, normalment familiars o l'Entitat pública, fins que es disposin mesures definitives.
- L'entitat pública assumirà la guarda d'un menors quan ho dicti el jutge/ssa en els casos en què sigui procedent legalment, i adoptarà la mesura de protecció corresponent.

De la guarda provisional (art. 142) Atenció immediata

En compliment de l'obligació de prestar l'atenció immediata, l'entitat pública pot assumir la guarda provisional d'un menor per resolució administrativa i amb comunicació al MF, mentre té lloc la pràctica de diligències necessàries per identificar al menor, investigar les seves circumstàncies i constatar, si escau, la situació real de desemparament.

- Aquestes diligències es practican en el termini més breu possible i, en tot cas, en un període no superior a 15 dies, durant el qual s'ha de procedir, si escau, a la declaració de la situació de desemparament i la consegüent assumpció de la tutela o la proposició de la mesura de protecció procedent (per exemple nomenar un tutor/a legal).
- Atès que es tracta d'una figura de guarda, l'entitat pública no assumeix la tutela del menor sinó només la seva guarda mitjançant la figura de l'acolliment (residencial o familiar).
- La resolució administrativa s'ha de notificar als seus representants legals i pot ser objecte de recurs en el termini de 2 mesos des de la notificació davant la jurisdicció civil.
- La guarda provisional cessa per les mateixes causes que la tutela i, a més, per les següents:
 - a) La reintegració del menor amb els seus representants per la desaparició de les causes que n'hagin motivat l'assumpció.
 - b) La declaració de desemparament.
 - c) El nomenament d'un tutor o tutora d'acord amb les regles ordinàries.

Capítol V: Disposicions comunes a la guarda i a la tutela

- L'aplicació de qualsevol de les mesures del sistema de protecció s'ha d'ajustar als principis de: prioritat de les mesures estables sobre les temporals, prioritat de les mesures familiars sobre les residencials i prioritat de les mesures consensuades sobre les imposades.
- La guarda derivada de la tutela, de la guarda provisional o de la guarda voluntària assumida per l'entitat pública, s'ha d'exercir mitjançant l'acolliment familiar, l'acolliment residencial o la guarda amb fins d'adopció.
- Es regulen la durada de les mesures i els terminis de revisió diferenciant si l'infant té menys o més de 6 anys.
- S'estableix l'obligació que l'entitat pública elabori un pla individualitzat de protecció con un contingut mínim necessari
- Quant als acolliments, aquest poden ser familiars, residencials o professionalitzats.
- Es regula la figura de la delegació de la guarda per a estades, sortides de cap de setmana o vacances dels menors en acolliment
- Se regula els drets més específics dels menors en acolliment amb independència de la modalitat d'acolliment en què es trobin.
- Finalment, s'estableix l'obligació d'adoptar mesures de transició a la vida adulta i d'oferir programes de preparació per a la vida independent dels menors que hagin estat sotmeses a una mesura de protecció.

Principis d'aplicació de les mesures de protecció

- a) Prioritat de les mesures estables sobre les mesures temporals.
- b) Prioritat de les mesures familiars sobre les residencials.
- c) Prioritat de les mesures consensuades sobre les imposades.

Professional de referència

- Quan un menor sigui declarat en desempament o en guarda, se li assignarà un tècnic/a de l'entitat pública competent, que serà el seu referent fins al cessament de la mesura de protecció que tengui imposada.
- El professional de referència ha de procurar l'enteniment amb totes les parts pel bé suprem de l'interès del menor. En el cas de discrepàncies entre el professional i les famílies o amb el menor quant a les actuacions que es desenvolupin, es pot acudir a la mediació per a la protecció infantil que preveu aquesta llei.

Durada de les mesures (art. 146)

- a) Guarda voluntària familiar o residencial: màxima de 2 anys, excepcionalment prorrogables per la previsible reintegració familiar en un termini breu de temps.
- b) Acolliment familiar d'urgència: màxima no superior a 6 mesos.
- c) Acolliment familiar temporal: màxima de 2 anys, llevat que s'adopti una pròrroga per la previsible i immediata reintegració familiar o l'adopció d'una altra mesura de protecció definitiva.
- d) Guarda amb fins d'adopció: termini per proposar l'adopció al jutjat de 3 mesos des del dia en què s'hagi adoptat la delegació de la guarda amb fins d'adopció, prorrogable fins a un màxim d'1 any.
- e) Acolliment residencial: durada màxima per a infants de menys de 6 anys no superior a 3 mesos, amb caràcter general.
- f) Guarda provisional: el termini més breu possible.

Terminis de revisió (art. 146.2)

- Mesura de protecció no permanent: Cada 3 mesos en casos d'infants de menys de tres anys i cada 6 mesos per als més grans.
- En els acolliment permanents, el primer any, la revisió s'ha de fer com a mínim cada sis mesos i, a partir del segon any, com a mínim cada dotze mesos.
- La mesura d'ingrés del menor en un centre de protecció específic de menors amb problemes de conducta s'ha de revisar cada tres mesos.

El **pla individualitzat de protecció**, en cas de situació de desemparament i guarda, ha de recollir la previsió de la durada de la mesura i dels terminis de revisió.

Causas d'extinció de les mesures (art. 147)

- a) *En el cas de la guarda voluntària, perquè ha transcorregut el període o, si s'escau, la pròrroga establerta en la resolució administrativa corresponent.*
- b) *Per resolució de l'òrgan competent, fonamentada en la desaparició de les circumstàncies que han motivat la mesura o en la necessitat de substituir-la per una altra classe de mesura protectora.*
- c) Per constitució de tutela ordinària.
- d) *Per resolució judicial ferma.*
- e) Per adopció.
- f) Per emancipació de l'adolescent d'acord amb la legislació civil.
- g) Per majoria d'edat.
- h) Per defunció.
- i) Pel trasllat voluntari a un altre país.

En els supòsits a), b) i d) anteriors, l'òrgan que acordi l'extinció de la mesura pot instar l'elaboració d'un programa de reinserció sociofamiliar que garanteixi i detalli les ajudes de qualsevol tipus que siguin necessàries.

► Pla individualitzat de protecció (art. 148)

- Quan l'entitat pública assumeixi la tutela o la guarda, ha d'elaborar, en un termini no superior a un mes, un pla individualitzat de protecció, que ha d'establir, com a mínim: els objectius, la previsió i el termini de les mesures d'intervenció per adoptar amb la família d'origen, inclòs, si escau, un programa de reintegració familiar, i el termini de revisió de les mesures adoptades. Especialitats:

- En els casos de menors embarassades, el pla ha de tenir en compte aquesta circumstància i la protecció del nounat.
- En els casos de les adolescents entre 16 i 18 anys, que per poder interrompre la gestació necessiten el permís dels seus pares o tutors, quan l'administració sigui qui ostenta la tutela, s'atendran per defecte els desitjos i la voluntat de la menor embarassada.

► Programa de reintegració familiar (art. 149)

- L'entitat pública aplicarà el programa quan, del pronòstic, es derivi la possibilitat de retorn a la família d'origen del menor.
- El programa ha d'incloure, en tot cas, un informe tècnic que valori l'evolució positiva de la família d'origen objectivament suficient per restablir la convivència familiar, que s'han mantingut els vincles i que el retorn no suposa riscos rellevants per al menor.
- En els casos d'acolliment familiar, per a la presa de la decisió sobre el retorn del menor a la família d'origen, s'han de ponderar el temps transcorregut i la integració en la família acollidora i en el seu entorn social i educatiu, així com el desenvolupament de vincles afectius amb aquesta família.
- Quan es procedeixi a la reunificació familiar, els serveis socials comunitaris faran un seguiment posterior de la família del menor durant un període mínim d'un any des del cessament de la mesura, en la forma que es determini reglamentàriament.

Règim comú de l'acolliment

- **Tipus d'acolliment**
- L'acolliment pot ser familiar o residencial.
- L'acolliment familiar l'han d'exercir les persones que determini l'entitat pública.
- L'acolliment residencial l'han d'exercir el director/a o persona responsable del centre on estigui acollit el menor.
- Principi de prioritat de l'adopció de mesures de protecció familiars sobre les mesures de protecció residencials.
- **Constitució de l'acolliment:** Per resolució administrativa de l'entitat pública o mitjançant una resolució judicial. La resolució ha de ser motivada i establir el tipus d'acolliment, la forma en què s'ha d'exercir i la durada.

Règim general de l'acolliment (art. 152)

- S'ha de prioritzar que la guarda dels germans es confii a una mateixa institució o persona perquè romanguin junts.
- L'entitat pública ha d'informar periòdicament els representants legals sobre la situació dels menors si no hi ha una resolució judicial que ho prohibeixi. Igualment, se'ls ha de notificar de qualsevol modificació o canvi de la mesura de protecció que tengui imposada el menor.
- S'ha de facilitar la comunicació entre el menor i la seva família natural, per possibilitar-ne el futur reintegrament.
- L'entitat pública ha de regular les visites i les comunicacions que corresponguin als pares, avis, germans i persones properes, i en pot adoptar motivadament, en interès del menor, la suspensió temporal amb l'audiència prèvia dels afectats així com del menor (?), amb la notificació immediata al MF. Dret d'oposició a aquesta decisió.

- **Delegació de la guarda per a estades, sortides de cap de setmana o vacances** amb famílies o amb institucions dedicades a aquestes funcions. (art. 153)
- Aquesta delegació n'ha de contenir les condicions i la informació necessària per assegurar el benestar del menor, especialment totes les mesures restrictives que hagi establert l'entitat pública o el jutge o jutgessa. Aquesta mesura s'ha de comunicar als representants legals, sempre que no hagin estat privats de l'exercici de la pàtria potestat o remoguts de l'exercici de la tutela, així com a les persones acollidores.

► Drets dels menors en acolliment (art. 154)

- a) Ser oït i escoltat i, si escau, ser part en el procés d'oposició.
- b) Ser reconegut com a beneficiari del dret d'assistència jurídica gratuïta.
- c) Dirigir-se directament a l'entitat pública i ser informat de qualsevol fet transcendent relatiu a l'acolliment. Aquest dret inclou el dret a comunicar-se directament amb el seu tècnic de referència, sense intermediaris i sense cap limitació.
- d) Relacionar-se amb la seva família d'origen en el marc del règim de visites, relació i comunicació establert per l'entitat pública.
- e) Conèixer progressivament la seva realitat sociofamiliar i les seves circumstàncies per facilitar-ne l'assumpció.
- f) Accedir al seu expedient i conèixer les dades sobre els seus orígens i parents biològics, una vegada hagi assolit la majoria d'edat o hagi obtingut l'emancipació.
- h) Etc.

► En el supòsit d'acolliment familiar, a més, té els drets següents:

Participar plenament en la vida familiar de la família acollidora.

Mantenir relació amb la família acollidora després del cessament de l'acolliment.

Sol·licitar informació o demanar, per si mateix, si té la maduresa suficient, el cessament de l'acolliment familiar.

Acolliment familiar

Per raó de la vinculació amb la família acollidora, pot tenir lloc en:

- **Família extensa:** Aquella en què hi ha una relació de parentiu per consanguinitat o per afinitat fins al quart grau.
- **Família aliena** que pot ser **especialitzat o no**.
- És especialitzat l'acolliment que es desenvolupa en una família en què algun dels membres disposa de qualificació, experiència i formació específica per desenvolupar aquesta funció respecte de menors amb necessitats o circumstàncies especials amb plena disponibilitat, i percep, per a això, la compensació econòmica corresponent, sense que en cap cas no suposi una relació laboral.
- A més, **l'acolliment especialitzat pot ser professionalitzat** si es compleixen els requisits anteriors i hi ha una relació laboral de les persones acollidores amb l'entitat pública.

L'acolliment familiar, segons la durada i els objectius, pot ser:

- a) Acolliment familiar d'urgència, principalment per a infants de menys de 6 anys, amb una durada no superior a 6 mesos, mentre es decideix la mesura de protecció familiar que correspongui.
- b) Acolliment familiar temporal, de caràcter transitori, o bé perquè de la situació del menor se'n preveu la reintegració en la seva pròpia família, o bé mentre s'adopti una mesura de protecció que tenguí un caràcter més estable, (l'acolliment familiar permanent o l'adopció).

Aquest acolliment té una durada màxima de 2 anys, llevat que s'adopti una pròrroga per la previsible i immediata reintegració familiar o l'adopció d'una altra mesura de protecció definitiva.

- c) Acolliment familiar permanent, que es constitueix o bé quan s'acaba el termini de 2 anys d'acolliment temporal perquè la reintegració familiar no és possible o bé directament en casos de menors amb necessitats especials o quan les circumstàncies del menor i la seva família ho aconsellin.

L'entitat pública pot sol·licitar al jutge/ssa que atribueixi a les persones acollidores permanents les facultats de la tutela que facilitin l'acompliment de les seves responsabilitats, atenent, en tot cas, l'interès superior de la persona menor d'edat.

Formalització de l'acolliment familiar

- Es formalitza per resolució administrativa amb la valoració prèvia de l'adequació de la família per a l'acolliment. En aquesta valoració, s'han de tenir en compte: la situació familiar i l'aptitud educadora, la capacitat per atendre adequadament les necessitats de tota índole del menor, la finalitat de l'acolliment segons la modalitat, la disposició a facilitar el compliment dels objectius del pla individual de protecció i, si n'hi ha, del programa de reintegració familiar, i propiciar la relació del menor amb la família de procedència,...
- El règim de visites pot tenir lloc en els ***espais de trobada familiars*** habilitats a l'efecte, quan ho aconsellin l'interès superior del menor i el dret a la privacitat de les famílies de procedència i d'acollida. Aquests punts de trobada familiar s'han de desenvolupar reglamentàriament.
- Quan el tipus d'acolliment ho aconselli, es valorarà l'adequació de l'edat de les persones acollidores amb la del menor acollit, així com la relació prèvia, i es prioritzaran les persones que pertanyin a la seva família extensa i compleixin les condicions adequades per a l'acolliment.

- La resolució de formalització s'ha de trametre al Ministeri Fiscal en el termini màxim d'un mes juntament amb **el document annex a la resolució de formalització de l'acolliment, que ha d'incloure:**
- a) La identitat de les persones acollidores i del menor acollit.
 - b) Els consentiments i les audiències necessàries.
 - c) La modalitat de l'acolliment, la durada prevista, així com el caràcter d'acolliment en família extensa o en família aliena.
 - d) Els drets i els deures de cadascuna de les parts i, concretament:
 - 1. El règim de visites, estada, relació o comunicació, en el supòsit de declaració de desemparament de la família d'origen. L'entitat pública pot, prèvia justificació, modificar-lo en atenció a l'interès superior del menor.
 - 2. El sistema de cobertura per part de l'entitat pública dels danys que pateixi el menor o dels que pugui causar a tercers.
 - 3. L'assumpció per part de les persones acollidores de les despeses de manutenció, educació i atenció socio sanitària.
 - e) El contingut del seguiment que, segons la finalitat de l'acolliment, ha de fer l'entitat pública, i el compromís de col·laboració de la família acollidora amb aquest seguiment.
 - f) En el cas de menors amb diversitat funcional, els recursos de suport necessaris.
 - g) La compensació econòmica, el suport tècnic i altres tipus d'ajudes que hagin de rebre les persones acollidores.
 - h) El termini en què la mesura s'ha de revisar.

Drets de les persones acollidores familiars

- Rebre informació sobre la naturalesa i els efectes de l'acolliment, així com preparació prèvia, seguiment i suport tècnic especialitzat durant l'acolliment i al final.
- Ser oïdes i escoltades per l'entitat pública abans que adopti qualsevol resolució que afecti al menor, especialment abans de modificar o suspendre temporalment el règim de visites, de relació o comunicació amb la família d'origen.
- Ser informades del pla individual de protecció i de les mesures de protecció que s'adoptin relacionades amb l'acolliment, així com de les revisions periòdiques.
- Ser part en tots els processos d'oposició.
- Disposar de la documentació identificativa, sanitària i educativa del menor.
- Exercir tots els drets inherents a la guarda.
- Demanar l'auxili de l'entitat pública en l'exercici de les seves funcions.
- Percebre una compensació econòmica mensual, que no tindrà en cap cas caràcter de subvenció i, si pertoca, altres tipus d'ajudes que s'hagin estipulat.
- Relacionar-se amb el menor en cessar l'acolliment, si l'entitat pública entén que convé al seu interès superior i ho consenten la família d'origen o, si escau, la família adoptiva o d'acolliment permanent.
- Tenir protegides les seves dades personals respecte de la família d'origen, d'acord amb la legislació vigent.

LA FAMÍLIA ACOLLIDORA TÉ ELS MATEIXOS DRETS QUE ELS RECONEGUTS A LA RESTA D'UNITATS FAMILIARS.

Deures de les persones acollidores familiars

- Vetllar pel benestar i l'interès superior del menor, tenir-la en la seva companyia, alimentar-la, educar-la i procurar-li una formació integral en un entorn afectiu.
- Escoltar al menor sempre abans de prendre decisions que l'afectin, sense cap exclusió per diversitat funcional, i transmetre a l'entitat pública les peticions que pugui fer en la seva maduresa.
- Assegurar la plena participació del menor en la vida familiar.
- Informar l'entitat pública de qualsevol fet transcendent en relació amb el menor.
- Respectar i facilitar les relacions amb la família d'origen del menor, en la mesura de les possibilitats de les persones acollidores familiars, en el marc del règim de visites establert a favor d'aquella família, i la reintegració familiar, si escau.
- Col·laborar activament amb les entitats públiques en el desenvolupament de la intervenció individualitzada amb el menor i en el seguiment de la mesura, observant-ne les indicacions i les orientacions.
- Respectar la confidencialitat de les dades relatives als antecedents personals i familiars del menor.
- Garantir el dret a la intimitat i a la identitat dels menors acollits i el respecte a la seva pròpia imatge, així com vetllar pel compliment dels seus drets fonamentals.
- Participar en les accions formatives que es proposin.
- Col·laborar en el trànsit de la mesura de protecció del menor a la reintegració en el seu entorn d'origen, a l'adopció o una altra modalitat d'acolliment, o a l'entorn que s'estableixi després de l'adopció d'una mesura de protecció més estable.

LES FAMÍLIES ACOLLIDORES TENEN LES MATEIXES OBLIGACIONS QUE LA LLEI ESTABLEIX PELS TITULARS DE LA PATRIA POTESTAT

➤ **Dinàmica de l'acolliment familiar**

- Problemes greus de convivència entre el menor i les persones a qui se n'ha confiat la guarda en acolliment familiar: el menor, la persona acollidora, el MF, els pares o tutor que no estiguin privats de la pàtria potestat o de la tutela o qualsevol persona interessada poden sol·licitar a l'entitat pública la remoció de la guarda.

➤ **Extinció de l'acolliment familiar (art. 161)**

- Per les causes generals de la tutela. També:
- Si es produeix la mort, la declaració formal d'absència o la incapacitat de la persona acollidora.
- Si la integració, l'adaptació o la convivència del menor en la família acollidora no ha estat positiva.
- En aquests supòsits, l'òrgan competent ha de decidir sobre el manteniment de la mateixa mesura en una altra família o persona idònia o la substitució per una mesura alternativa.

Guarda familiar amb fins d'adopció (art. 162)

L'entitat pública pot formalitzar-la, sempre que les persones guardadores compleixin els requisits de capacitat necessaris per ser adoptants, hagin donat davant l'òrgan competent el seu consentiment a l'adopció i hagin estat preparades, declarades idònies i assignades per a aquesta adopció, i el menor es trobi en una situació jurídica favorable per ser adoptat.

- L'entitat pública, abans de presentar la proposta d'adopció, delegarà la guarda amb fins d'adopció fins que es dicti la resolució judicial d'adopció. Aquesta resolució s'ha de notificar als pares o tutor no privats de la pàtria potestat o de la tutela.
- Les persones guardadores amb fins d'adopció tenen els mateixos drets i obligacions que les persones acollidores familiars.
- L'entitat pública suspèn el règim de visites i relacions amb la família d'origen quan s'iniciï el període de convivència preadoptiu, llevat que convengui una altra cosa a l'interès del menor i excepte en els casos que preveu l'article 178.4 del Codi Civil relatiu a l'adopció. Contra aquesta resolució es pot exercir oposició.
- La guarda amb fins d'adopció és objecte de seguiment per part de professionals, els quals comproven l'atenció i la integració adequada del menor en la família adoptiva.

➤ Proposta prèvia d'adopció

- En els casos de guarda familiar amb fins d'adopció, la proposta d'adopció al jutge s'ha de fer abans que transcorrin 3 mesos des del dia en què s'hagi acordat la delegació de la guarda. No obstant això, quan l'entitat pública consideri necessari, segons l'edat i les circumstàncies del menor, establir un període d'adaptació a la família, el termini de 3 mesos es pot prorrogar fins a un màxim d'un any.
- En el cas que el jutge no consideri procedent aquesta adopció, l'entitat pública ha de determinar la mesura protectora més adequada per al menor.

Acolliment residencial

91

Preval la mesura d'acolliment familiar sobre la d'acolliment residencial per a qualsevol menor, especialment per a infants de menys de sis anys.

- Es disposa per decisió judicial o mitjançant una resolució administrativa. També en virtut d'una diligència policial, judicial o del MF, prèvia en els casos d'un acolliment residencial d'urgència.
- La resolució s'ha de notificar als pares o tutors, i comunicar al MF i al centre en què el menor hagi d'ingressar.
- Té caràcter subsidiari respecte de qualsevol altra mesura de protecció . S'ha de constituir subsidiàriament quan:
 - a) Es prevegi que la situació de desprotecció serà transitòria.
 - b) L comissió de desamparament i tutela informi desfavorablement d'un acolliment familiar.
 - c) No hi hagi famílies o persones idònies per acollir el menor.
 - d) Tot i que es compleixin els requisits per a la guarda amb fins d'adopció, no s'hagi constituït.
 - e) Excepcionalment, en els casos d'urgència.
- No s'ha d'acordar l'acolliment residencial per a infants de menys de tres anys excepte en supòsits d'impossibilitat, d'adoptar la mesura d'acolliment familiar o quan aquesta mesura no convengui al menor. Aquesta limitació s'aplicarà també als infants de menys de sis anys. En tot cas, i amb caràcter general, l'acolliment residencial d'aquests infants no pot ser d'una durada superior a tres mesos.
- Els centres han de ser totalment oberts, tret que es tracti dels centres de protecció específics de menors amb problemes de conducta, estar integrats en un barri o comunitat i estar organitzats de manera que s'adeqüin a les característiques i les necessitats dels infants i els adolescents i permetin una atenció personalitzada.
- L'acolliment residencial de persones menors d'edat amb greus deficiències o diversitats funcionals físiques o psíquiques, o alteracions psiquiàtriques que estiguin subjectes a alguna mesura de protecció ha de tenir lloc en centres específics en què es garanteixi un nivell adequat de prestacions assistencials, d'acord amb les seves necessitats.
- Tot ingrés s'ha de notificar per escrit, de manera immediata, als pares no privats de la pàtria potestat, tutor o guardadors. També s'ha de comunicar al Ministeri Fiscal.

Principis d'actuació administrativa en l'acolliment residencial

S'ha de procurar que el període d'acolliment sigui el més breu possible, llevat que convengui a l'interès del menor, per afavorir el retorn a la família biològica, l'acolliment familiar, la tutela ordinària, l'adopció o l'emancipació, principalment en la primera infància.

- L'entitat pública té les obligacions bàsiques següents:
- Disposar d'un pla individualitzat de protecció de cada menor que estableixi clarament la finalitat de l'ingrés, els objectius i el termini per assolir-los; aquest pla ha de preveure la preparació del menor, tant a l'arribada com a la sortida del centre.
- Promoure la relació i la col·laboració familiar, i programar, a l'efecte, els recursos necessaris per possibilitar el retorn a la família d'origen, si es considera que aquest és l'interès de l'infant o l'adolescent.
- En el cas dels adolescents de 16 a 18 anys, un dels objectius prioritaris és la preparació per a la vida independent, l'orientació i la inserció laboral.
- Potenciar les sortides dels menors en caps de setmana i períodes de vacances amb les seves famílies d'origen o, quan això no sigui possible o procedent, amb famílies alternatives.
- Promoure la integració normalitzada en els serveis i en l'entorn comunitari en què es troben.
- Establir els necessaris mecanismes de coordinació amb els serveis socials especialitzats per al seguiment i l'ajust de les mesures de protecció.
- L'entitat pública, per dur a terme les mesures d'acolliment residencial, pot establir convenis o acords de col·laboració amb entitats col·laboradores d'integració familiar.

Els centres d'acolliment residencial

L'exercici de la guarda recau en el director o, si no, en la persona responsable del centre on sigui acollit el menor.

- Els centres d'acolliment residencial tenen les obligacions següents:
 - a) Dispensar al menor un tracte afectiu i l'atenció i l'educació necessàries.
 - b) Disposar del personal necessari, que ha de tenir la titulació acadèmica corresponent a la seva professió, la competència i la preparació adequades.
 - c) Adaptar el seu projecte general a les característiques personals de cada menor, mitjançant un projecte socioeducatiu individual, que persegueixi el seu benestar, el seu desenvolupament en el marc del pla individualitzat de protecció que defineixi l'entitat pública.
 - d) Tenir una normativa interna de funcionament i convivència que respongui a les necessitats reparadores, educatives i de protecció, i reculli un procediment de formulació de queixes i reclamacions. Aquesta normativa ha de ser pública i accessible i ha de contenir com a mínim:
- El projecte general del centre, ha d'incloure: els sistemes pedagògics i d'observació que s'han d'adoptar; les etapes previstes per a la reinserció; la metodologia del treball educatiu; la documentació que permeti fer un seguiment sistemàtic de les intervencions i de l'avaluació corresponent...
- El projecte educatiu individual del menor.
- El reglament d'organització i funcionament del centre que ha d'establir, com a mínim:
 - a) La qualificació i les funcions de cada un dels professionals i el funcionament de l'equip educatiu.
 - b) El règim de visites i de contactes amb l'exterior.
 - c) La relació amb l'autoritat administrativa o judicial corresponent i el sistema d'informes.
- Tota la normativa interna i la documentació han de ser públiques i accessibles.

Classificació i tipus de centres d'acolliment residencial

1. Segons la titularitat, poden ser:

- a) Centres de titularitat pública, de gestió directa de l'entitat pública.
- b) Centres de titularitat privada amb contracte o concert amb l'entitat pública.

2. Segons el tipus de programa d'atenció residencial poden ser:

- a) Centres de primera acollida: Proporcionen l'atenció immediata i transitòria als menors que, requereixin la sortida urgent del seu medi familiar, amb la necessitat d'un diagnòstic que orienti les mesures que ha d'adoptar l'entitat pública competent.
- b) Centres d'acolliment per a MENAS: És un recurs residencial específic a causa de les dificultats d'inserció motivades per les diferències idiomàtiques, culturals i socials.
- c) Centres d'acolliment residencial: Destinats a acollir menors en situació de guarda o tutela amb necessitats residencials a curt, mitjà i llarg termini. Els centres s'han d'ubicar a residències, pisos, habitatges i llars segons l'edat i les característiques de les persones usuàries.
- d) Centres residencials d'acció educativa especial: Tenen com a finalitat l'atenció integral especialitzada en menors amb una mesura de protecció de guarda o tutela, entre els quals hi ha:
 - 1. Els que atenen menors que, per les seves disfuncions emocionals o conductuals o problemes d'addicció, no es poden adaptar a altres centres residencials ordinaris i necessiten una alta intensitat educativa reforçada per recursos humans.
 - 2. Els que atenen menors que presenten una diversitat funcional psíquica, física o sensorial.
- e) Centres de protecció específics de menors amb problemes de conducta: La seva regulació la troben en la legislació bàsica de l'Estat (arts.25 i ss LOPJM). L'ingrés ha d'estar autoritzat judicialment a sol·licitud de l'entitat pública o del MF.

Altres qüestions regulades en relació a la convivència en els centres d'acolliment regulats en la Llei

- Drets dels menors acollits en centres
- Deures dels menors acollits en centres
- Incompliment dels deures de convivència en el centre
- Mesures educatives
- Incompliments de deures greument perjudicials per a la convivència
- Mesures educatives en cas d'incompliments greument perjudicials
- Criteris per a l'aplicació de les mesures educatives
- Contingut i funció de les mesures educatives
- Petició d'excuses i reparació dels danys
- Aplicació de la mesura

Actuacions posteriors al final de la mesura i mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal

- Almenys durant l'any següent a la sortida del menor d'un centre d'acolliment residencial, l'entitat pública n'ha de fer un seguiment per comprovar que la seva integració social i familiar sigui correcta i aplicar-hi l'ajuda tècnica necessària.
- A aquests efectes, l'entitat pública pot sol·licitar la col·laboració dels serveis socials comunitaris, així com de qualssevol altres organismes i institucions públiques o privades que es considerin convenients.

Transició a la vida adulta i a l'autonomia personal

- Aquestes mesures consisteixen a oferir acompanyament en la inserció sociolaboral i d'habitatge per garantir una preparació progressiva per a la independència personal, d'acord amb les necessitats formatives i d'integració social i laboral de cada adolescent.
- Fonamentalment, aquestes mesures es poden acordar respecte d'adolescents de més de 16 anys, amb el seu consentiment, que es trobin amb escasses possibilitats de retorn al nucli familiar d'origen o sense perspectives d'integració en altres nuclis de convivència i que tenguin risc d'exclusió social en assolir la majoria d'edat.
- D'acord amb l'article 6 de la Llei 7/2015, de 10 d'abril, es pot prolongar la permanència en un centre dels joves que, acollits en règim residencial, arribin a la majoria d'edat. Aquesta prolongació es pot acordar quan els que arribin a la majoria d'edat compleixin els requisits, en la forma i en els terminis que estableix la llei esmentada.

Capítol VI: De l'adopció

97

La Llei fa una breu referència a aquesta figura remetent-se a la legislació estatal.

Requisitos de los adoptantes

- El adoptante ha de ser mayor de 25 años. Si son dos los adoptantes bastará con que uno de ellos haya alcanzado dicha edad.
- La diferencia de edad entre adoptante y adoptando será de, al menos, 16 años y no podrá ser superior a 45 años, salvo en los casos previstos en el artículo 176.2. Cuando fueran dos los adoptantes, será suficiente con que uno de ellos no tenga esa diferencia máxima de edad con el adoptando.
- Si los futuros adoptantes están en disposición de adoptar grupos de hermanos o menores con necesidades especiales, la diferencia máxima de edad podrá ser superior.
- No pueden ser adoptantes los que no puedan ser tutores de acuerdo con lo previsto en este código.
- Por otra parte, se homologan los derechos de los adoptantes que sean cónyuges con las parejas unidas por análoga relación de afectividad.
- Nadie podrá ser adoptado por más de una persona, salvo que la adopción se realice conjunta o sucesivamente por ambos cónyuges o por una pareja unida por análoga relación de afectividad a la conyugal.
- El matrimonio celebrado con posterioridad a la adopción permitirá al cónyuge la adopción de los hijos de su consorte. Esta previsión será también de aplicación a las parejas que se constituyan con posterioridad. En caso de **muerte** del adoptante, o cuando el adoptante sufra la exclusión prevista en el artículo 179, será posible una nueva adopción del adoptado

- **Adopción conjunta en caso de separación, divorcio o ruptura de la relación**

- En caso de que el adoptando se encontrara en acogimiento permanente o guarda con fines de adopción de dos cónyuges o de una pareja unida por análoga relación de afectividad a la conyugal, la separación o divorcio legal o ruptura de la relación de los mismos que conste fehacientemente con anterioridad a la propuesta de adopción no impedirá que pueda promoverse la adopción conjunta siempre y cuando se acredite la convivencia efectiva del adoptando con ambos cónyuges o con la pareja unida por análoga relación de naturaleza análoga a la conyugal durante al menos dos años anteriores a la propuesta de adopción (artículo 175.5 CC).

- **Requisitos de los adoptados**

- Únicamente podrán ser adoptados los menores no emancipados.
- Adopción de un mayor de edad o de un menor emancipado cuando, inmediatamente antes de la emancipación, hubiere existido una situación de acogimiento con los futuros adoptantes o de convivencia estable con ellos de, al menos, un año.

- **No puede adoptarse**

- 1. ° A un descendiente.
- 2. ° A un pariente en segundo grado de la línea colateral por consanguinidad o afinidad.
- 3. ° A un pupilo por su tutor hasta que haya sido aprobada definitivamente la cuenta general justificada de la tutela

➤ Adopción abierta

Podrá acordarse el mantenimiento de alguna forma de relación o contacto a través de visitas o comunicaciones entre el menor, los miembros de la familia de origen que se considere y la adoptiva, favoreciéndose especialmente, cuando ello sea posible, la relación entre los hermanos biológicos. En la declaración de idoneidad deberá hacerse constar si las personas que se ofrecen a la adopción aceptarían adoptar a un menor que fuese a mantener la relación con la familia de origen.

➤ Asentimiento para la adopción

- Además de las previsiones que regula el CC, se dispone:
- *No es necesario el asentimiento de los progenitores que tuvieran suspendida la patria potestad cuando hubieran transcurrido dos años desde la notificación de la declaración de situación de desamparo, en los términos previstos en el artículo 172.2, sin oposición a la misma o cuando, interpuesta en plazo, hubiera sido desestimada.*
- *El asentimiento de la madre no podrá prestarse hasta que hayan transcurrido seis semanas desde el parto.*
- En las adopciones que exijan propuesta previa no se admitirá que el asentimiento de los progenitores se refiera a adoptantes determinados.
- Deberán ser oídos: además de los que se establecía hasta ahora, en su caso, la familia acogedora.

■ Dret a conèixer els orígens biològics i l'història

L'entitat pública ha d'assegurar la conservació de la informació de què disposi relativa als orígens dels menors i el seu historial vital, en particular la informació respecte de la identitat dels pares, la seva història mèdica i de la seva família i tota la documentació recopilada en les actuacions. Aquesta informació s'ha de conservar durant almenys 50 anys amb posterioritat al moment en què l'adopció s'hagi fet definitiva. La conservació s'ha de dur a terme només a l'efecte que la persona adoptada pugui exercir el dret a què es refereix l'apartat següent.

- Les persones adoptades, una vegada assolida la majoria d'edat o durant la minoria d'edat a través dels seus representants legals, tenen dret a conèixer les dades sobre els seus orígens que es trobin en poder de les entitats públiques, sens perjudici de les limitacions que es puguin derivar de la legislació dels països de procedència dels menors en el cas de l'adopció internacional.
- Les entitats públiques, amb la notificació prèvia a les persones afectades, els han de prestar, a través dels serveis especialitzats corresponents, l'assessorament i l'ajuda que necessitin per fer efectiu aquest dret. Quant a l'adopció internacional, aquest dret es pot fer efectiu amb els serveis especialitzats de l'entitat pública i amb els organismes acreditats o entitats autoritzades amb aquesta finalitat.
- Qualsevol entitat privada o pública té l'obligació de facilitar a l'entitat pública i al Ministeri Fiscal, quan els siguin requerits, els informes i els antecedents necessaris sobre el menor i la seva família d'origen. Concretament, els organismes acreditats que hagin mediat en l'adopció internacional han d'informar les entitats públiques de les dades de què disposin sobre els orígens de l'infant o l'adolescent.

Capítol VII: Registres

Registres de protecció de menors

➤ 1) Registres autonòmics

- Registre autonòmic de declaracions de risc. El GOIB, en el termini de 18 mesos, ha de regular i posar-lo en funcionament, amb funcions d'inscripció, control, inventari i manteniment de les dades relatives a aquestes declaracions.
- Registre autonòmic de mesures de protecció: Guardes, tuteles i acolliments
- Registre autonòmic d'adopcions: Oferiments d'adopció nacional i internacional, certificats d'idoneïtat i propostes prèvies d'adopció i tramitacions d'adopció internacional.

➤ 2) Registres insulars

- Els consells insulars han de crear i gestionar els propis registres insulars de mesures de protecció i d'adopcions, respecte de les matèries que són competència seva. Aquests han d'assabentar el GOIB de totes les dades necessàries per a la formació, la gestió i el control dels registres autonòmics de mesures de protecció i d'adopcions.
- **Registre Unificat de Maltractament Infantil**
- RUMI: Sistema d'informació sobre els casos de maltractament infantil a les Illes Balears, a efectes de prevenció, detecció i notificació, estudis epidemiològics i estadístics.

TÍTOL V: ACTUACIONS EN MATÈRIA DE MENORS D'EDAT INFRACTORES

-
- Capítol I. Disposicions generals
- Capítol II. Actuacions de protecció en els supòsits d'aplicació de la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat
- Capítol III. Prevenció i reinserció
- Capítol IV. Execució de les mesures
- Capítol V. Centres socioeducatius per al compliment de mesures privatives de llibertat
- Capítol VII. De les actuacions posteriors a l'execució de les mesures
- Capítol VI. Drets i deures de les persones menors d'edat infractores internades. Règim disciplinari

► Capítol I: Disposicions generals

Competència: Correspon al GOIB la creació, direcció, organització, gestió, inspecció i control dels serveis, institucions i programes precisos. Per això:

- Ha de disposar dels mitjans materials i personals necessaris per exercir les seves funcions.
- Ha de desenvolupar programes d'integració social i promoure'n el desenvolupament que han d'incloure actuacions específiques d'oci, suport socioeducatiu, tasques prelaborals, habilitats socials, habilitats de convivència familiar
- Ha de vetllar perquè els professionals que intervenguin en l'atenció socioeducativa sigui l'idoni per a l'exercici de les funcions que ha de desenvolupar. A aquest efecte, s'han d'arbitrar programes de formació capaços de respondre a les noves i diverses necessitats de la població objecte d'aquestes intervencions, i dissenyar procediments d'accés als llocs de treball que garanteixin la idoneïtat del personal professional en atenció a l'interès superior de les persones ateses.
- Ha de garantir la formació adequada dels agents de la policia local, l'existència d'experts policials en intervenció amb menors infractors.
- Etc.

► Col·laboració en l'execució

- El GOIB ha de posar a disposició els recursos normalitzats i comunitaris dels sistemes sanitari, educatiu, laboral i de serveis socials, de la xarxa assistencial de salut mental i del sistema d'assistència i integració social de drogodependents.
- Possibilitat de subscriure convenis o acords de col·laboració amb altres entitats, públiques o privades sense ànim de lucre, per a l'execució de les mesures, sota la seva supervisió directa, sense que això no suposi en cap cas la cessió de la titularitat ni de la responsabilitat derivada de l'execució.
- S'ha de fomentar la col·laboració amb la Delegació del Govern de l'Estat per establir un marc de col·laboració per als acompanyaments policials en els desplaçaments, les conduccions o els trasllats dels menors internats.

► **Coordinació interadministrativa entre els sistemes de protecció i el sistema de justícia juvenil.** Principals tècniques de coordinació:

- Subministrament d'informació, dades, documents o mitjans probatoris.
- Creació i manteniment de sistemes integrats d'informació per disposar de dades actualitzades, completes i permanents.
- Participació en òrgans de cooperació, per deliberar i, si escau, acordar mesures en aquesta matèria.
- Cooperació interadministrativa per a l'aplicació coordinada de la normativa reguladora d'aquesta matèria.

Criteris d'actuació:

L'actuació socioeducativa s'ha de dirigir a procurar el seu desenvolupament integral i la seva inserció social i familiar. Criteris, entre altres:

- Interès superior del menor sobre qualsevol altre interès legítim que hi pugui concórrer.
- S'ha de garantir que gaudeixin de tots els drets reconeguts en l'ordenament jurídic vigent, excepte els que es vegin afectats per la mesura imposada i pel contingut de la resolució judicial.
- Naturalesa formalment penal però materialment sancionadora educativa de les mesures
- Flexibilitat en l'execució atenent al que resulti més convenient a les característiques particulars de cada cas.
- L'aplicació de les mesures ha de respondre al principi d'immediatesa a fi de garantir l'eficàcia educativa de les mesures aplicades.
- Participació i implicació de la comunitat, en especial en les mesures no privatives de llibertat
- El contingut i la finalitat educativa i rehabilitadora han de primar en l'execució de les mesures, així com el caràcter socialitzador i la prevalença de la funció social i psicopedagògica.
- La intervenció ha de ser individualitzada.
- S'ha de proporcionar atenció als menors mitjançant els recursos normalitzats i comunitaris i procurant la seva permanència en un entorn familiar i social adequat, donant preferència al propi.
- S'ha d'afavorir l'actuació coordinada de tots els organismes i institucions públiques que intervinguin, especialment dels que tenguin competències en matèria de protecció de menors, educació, sanitat i serveis socials, de la xarxa assistencial de salut mental i del sistema d'assistència i integració social de drogodependents.
- En el procés d'integració social dels menors, s'han de fomentar la participació i la col·laboració del grup familiar i de les persones del seu entorn proper.

Capítol II: Actuacions de protecció en els supòsits d'aplicació de la LORPM

- **a) Menors d'edat de menys de 14 anys que cometen infraccions penals**
- El MF quant trameti el testimoni de particulars per fets comesos per aquests a l'entitat pública de protecció de menors, aquesta ha de valorar la possibilitat que hi hagi una situació de risc o de desempament i, si escau, ha de derivar o incoar el procediment corresponent. Igualment, s'ha de valorar la possibilitat d'efectuar una activitat medidora amb la víctima.

El GOIB ha de prestar l'assessorament tècnic que li sigui requerit en el disseny i en l'elaboració de programes i serveis.

- **b) Menors d'edat de més de 14 anys**

Quan el MF o el JM, remetin el testimoni de particulars per fets comesos per menors d'edat de més de catorze anys a l'entitat pública de protecció de menors, s'ha de valorar la possibilitat d'efectuar una activitat medidora amb la víctima, i s'han de derivar, si escau, els particulars a l'equip tècnic del departament o l'àrea competent en matèria de protecció de menors per dur a terme aquesta activitat.

■ **Capítol III: Prevenció i reinserció**

Establir els programes, les actuacions i les intervencions necessàries per promoure i desenvolupar activitats tant de prevenció com de reinserció amb menors en risc de conflicte social

- El GOIB ha de promoure convenis de col·laboració amb altres administracions públiques i entitats privades interessades a desenvolupar accions preventives.

■ **Mesures preventives:**

- a) Assistència a activitats de caràcter compensatori o complementari a les activitats escolars.
- b) Assistència a activitats o tallers preparatoris per a la seva integració sociolaboral.
- c) Incorporació a programes de prevenció.
- d) Participació en programes de resolució de conflictes, mediació, habilitats socials i de comunicació, o qualsevol altre que faciliti la millora de les relacions socials.
- e) Accés als serveis d'assistència especialitzada necessaris.

■ **Mediació, conciliació i reparació extrajudicial**

- El GOIB ha de fomentar les diferents alternatives per a la resolució de conflictes en l'àmbit prejudicial, per a la qual cosa disposa de la col·laboració de les diferents administracions, especialment de les corporacions locals.
- El GOIB pot posar a disposició del MF i dels JM, els programes necessaris per dur a terme les funcions de mediació, conciliació i reparació extrajudicial.
- El GOIB, pot instar, facilitar o dur a terme la conciliació del menor infractor i la víctima, proposant-ho o comunicant-ho, segons els casos.

➤ Capítol IV: Execució de les mesures

Mesures susceptibles de ser imposades al menor:

- Les mesures cautelars (art. 28 LORPM).
 - Les mesures fermes (art. 7 LORPM).
 - L'execució del règim de llibertat vigilada i de l'activitat socioeducativa a la qual al·ludeix l'article 40.2.c) LORPM.
- L'execució de les mesures es pot completar, amb el desenvolupament d'actuacions d'intervenció en el medi familiar dirigides a assegurar-ne la integració així com amb altres activitats o recursos complementaris.
- **Expedient personal:** El GOIB ha d'obrir un expedient personal a cada menor i infractor respecte de la qual tengui encomanada l'execució d'una mesura. Aquest expedient serà únic, encara que s'executin mesures successives.
- Aquest té caràcter reservat i només hi tenen accés el DP, la Sindicatura de Greuges, els jutges de menors competents, el MF, les entitats públiques de protecció i les persones que intervenguin en l'execució de la mesura i estiguin autoritzades per l'entitat pública. També el menor, el seu lletrat/a i, si escau, el seu representant legal.

► **Mesures no privatives de llibertat**

Ordre de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració de 25 d'octubre de 2010, BOIB núm. 162 de 6 de novembre que regula els procediments d'actuació, genèrics i específics, en l'execució de les diferents mesures no privatives de llibertat.

- La **mesura de convivència** amb una altra persona, família o grup educatiu és una mesura no privativa de llibertat.
- En la intervenció cal procurar el treball en equip, l'orientació multidisciplinària, la participació coordinada dels dispositius i recursos normalitzats i comunitaris, així com dels serveis socials comunitaris i especialitzats, i la col·laboració de professionals especialitzats quan sigui necessari.
- Sempre que la naturalesa i el contingut de les actuacions concretes ho permetin, aquestes actuacions s'han de dur a terme en el medi social i familiar del menor.
- En la **mesura de tractament ambulatori**, els especialistes i facultatius de la xarxa del Servei de Salut han d'elaborar i seguir el tractament adequat a cada menor d'edat infractora. Aquest tractament s'ha d'incorporar al PIE.
- Quan la resolució judicial estableixi la mesura d'acolliment per una altra persona o nucli familiar, el GOIB ha de garantir la idoneïtat de les persones acollidores en la forma que s'estableixi per reglament.

➤ ***Mesures privatives de llibertat***

- La mesura de permanència de cap de setmana en centre és considera una mesura privativa de llibertat.
- L'internament en centre ha d'estar orientat a l'afavoriment de la seva integració social i familiar, i potenciar, en el que sigui compatible amb el contingut de la mesura imposada, les activitats que en permetin la participació social activa, el manteniment dels contactes amb la família i amb persones o institucions del seu entorn, la utilització dels recursos comunitaris normalitzats i la participació de les institucions, entitats i organitzacions de l'exterior en la vida de l'establiment.
- S'ha de procurar la implicació de la família i del seu entorn en el procés per garantir-ne la rehabilitació i la reinserció social i la prevenció de la comissió de noves conductes delictives.

Centres socioeducatius

El GOIB ha de disposar de centres propis.

- Les mesures privatives de llibertat es poden executar en centres sociosanitaris quan la mesura imposada ho requereixi i tengui l'autorització prèvia del JM.
- Els centres han d'estar orientats a afavorir la integració social i familiar del menor internat i potenciar les activitats que permetin la seva participació social activa.
- Aquests centres han de disposar d'un projecte socioeducatiu, en què han de constar els programes, les iniciatives i els recursos de què es valdran per garantir la consecució dels objectius de les mesures imposades pels jutjats de menors.
- El personal dels centres ha de tenir la titulació acadèmica corresponent a la seva professió, així com la competència i la preparació adequades.
- S'han de regular per reglament l'organització i el funcionament dels centres d'internament. Entre altres qüestions, cal:
 - a) Determinar els requisits materials, funcionals i de personal que han de complir els centres.
 - b) Fer referència expressa als drets i obligacions de les persones menors d'edat i dels professionals que les atenen.
 - c) Establir la necessitat de disposar d'un reglament de règim intern que s'ajusti en el contingut a les particularitats del centre i del projecte educatiu corresponent.
- Cada un dels centres ha de disposar d'un **reglament de règim intern** sobre el desenvolupament de la vida dels menors internats, el seu règim disciplinari i els procediments per a l'obtenció de permisos, sortides i comunicacions, supervisat per la direcció general de menors.
- El GOIB, exerceix les funcions d'inspecció per garantir que l'actuació dels centres i els professionals es dugui a terme amb respecte als drets i les garanties de les persones menors d'edat internades.
- Els menors poden sol·licitar comunicació amb l'òrgan d'inspecció competent.

► Capítol VI: Drets i deures dels menors. Règim disciplinari

Drets dels menors internats

- Ser informades dels seus drets i obligacions.
- Comunicar-se lliurement amb els seus pares i mares, representants legals, familiars o altres persones, llevat que sigui contrari al seu interès en el marc d'un procediment de protecció; rebre visites al centre d'internament, i gaudir de sortides i permisos d'acord amb la legislació vigent.
- Comunicar-se de manera reservada amb els seus lletrats, amb el jutge o jutgessa de menors competent, amb el Ministeri Fiscal i amb el servei competent per a la inspecció dels centres d'internament.
- Realitzar activitats escolars, formatives, laborals o qualssevol altres orientades a la seva formació i al seu desenvolupament
- Conèixer la seva situació legal en tot moment.
- Ser informades, en un llenguatge adaptat al seu nivell i capacitat d'entesa, dels procediments de reclamació existents al centre d'internament i de la possibilitat de formular peticions i queixes a la direcció del centre, al GOIB, a les autoritats judicials, al MF, al defensor/a del menor, ...
- Disposar d'un programa d'atenció individualitzada i participar en la seva elaboració i avaluació periòdiques.
- Rebre informació personal i actualitzada sobre els seus drets i obligacions, la seva situació personal i judicial, les normes de funcionament intern del centre, així com els procediments concrets per fer efectius aquests drets, especialment per formular peticions o queixes o presentar recursos.
- Saber que els seus representants legals estan informats sobre la seva situació i evolució així com sobre els drets que els corresponen, amb els límits que preveu la legislació vigent.
- Quan es tracti de menors internades, tenir en companyia seva, els fills i filles de menys de tres anys, en les condicions i amb els requisits establerts reglamentàriament.

Deures

- Romandre en el centre fins al moment del final de la mesura, sens perjudici de les sortides i les activitats autoritzades a l'exterior.
- Respectar i complir les normes de funcionament del centre i les directrius o instruccions que rebim del personal en l'exercici legítim de les seves funcions.
- Respectar la dignitat i la funció de totes les persones que treballin o visquin al centre d'internament.
- Utilitzar adequadament les instal·lacions del centre i els mitjans materials que es posin a la seva disposició.
- Desenvolupar les activitats escolars, laborals o qualssevol altres orientades a la seva formació.
- Complir les mesures disciplinàries imposades.
- Sotmetre's als reconeixements i a les proves mèdiques que siguin necessaris en garantia del dret a la salut de la persona internada i de les altres persones que visquin o treballin al centre.

➤ Règim disciplinari

- Remissió a la LORPM i el seu reglament.
- En cap cas no es pot privar les persones menors d'edat infractores dels seus drets d'alimentació, assistència sanitària, ensenyament obligatori, comunicacions i visites.
- La petició d'excuses a la persona ofesa, la restitució de béns o la reparació de danys, en el marc d'un procediment de mediació, poden reduir, suspendre o deixar sense efecte l'aplicació de la sanció, sempre que no es reiteri la conducta sancionable.
- La imposició de les sancions disciplinàries per infraccions molt greus o greus correspon al director o directora del centre. L'aplicació de les sancions corresponents a faltes lleus pot recaure en qualsevol dels professionals que integren l'equip educatiu multidisciplinari.
- S'ha de comunicar al jutge o jutgessa de menors i al Ministeri Fiscal qualsevol sanció imposada que correspongui a una falta greu o molt greu.
- Per reglament, es pot establir un sistema d'incentius adequat per premiar o incentivar la bona conducta i el comportament responsable de les persones menors d'edat infractores.

De les actuacions posteriors a l'execució de les mesures

- Una vegada acabada l'execució d'una mesura, si el menor necessita ajuda per culminar la seva integració, el GOIB pot oferir les actuacions d'orientació o suport que perllonguin les accions facilitadores de la seva reinserció i ajust social i encomanar-ne l'execució als serveis especialitzats.
- El GOIB ha d'afavorir el desenvolupament de programes de suport, tutela i inserció sociolaboral de les persones menors d'edat que hagin estat sotmeses a alguna mesura judicial. PROGRAMA D'EMANCIPACIÓ

TÍTOL VII: INSPECCIÓ I RÈGIM SANCIONADOR

- S'estableix un règim d'infraccions i sancions contra les conductes que suposin la vulneració dels drets reconeguts als menors, com també contra les que suposin l'incompliment de les obligacions que disposa aquesta llei. En aquest sentit, s'ha cercat una aproximació a la regulació que fa d'aquesta matèria la Llei 4/2009 de Serveis Socials
- **En el capítol I**, s'anuncia que la vigilància del compliment de la normativa en matèria d'infància i adolescència s'encomana a **la inspecció**. Igualment, es defineix el perfil tècnic del personal d'inspecció amb un grau d'exigència que correspon a l'especialitat de la funció d'inspecció i també a la consideració que es fa del personal inspector com a agent de l'autoritat. S'han considerat i tingut en compte tant els principis del dret penal, dels quals participa el procediment administratiu sancionador, com els que estableix la Llei 40/2015.

- **Els capítols II i III** recullen les infraccions i la tipologia dels subjectes que en són responsables així com les sancions aplicables corresponents, els criteris de gradació i, finalment, l'execució de les sancions. S'actualitza i s'amplia la tipologia de les infraccions, amb la finalitat d'assegurar que conductes reprovables no queden impunes. Igualment, s'introdueixen noves sancions administratives que persegueixen adequar la naturalesa de la sanció a la gravetat de la infracció comesa.
- **El capítol IV** desplega el procediment sancionador, des de les actuacions prèvies fins a l'inici en sentit estricte i els actes pertinents que condueixen a la resolució i el final del procediment, tot això tenint en compte la regulació que fa d'aquest procediment la Llei 39/2015. Així mateix, i en virtut del principi de transversalitat, ha d'iniciar, instruir i resoldre aquest procediment sancionador l'òrgan administratiu que tengui la competència que es trobi en el catàleg d'infraccions i sancions.

Planificació de l'actuació inspectora per part de la AAPP competent que han d'incloure la coordinació i la col·laboració entre les diferents unitats d'inspecció en matèria de menors de les diverses AAPP.

➤ **Personal inspector:**

- Té la consideració d'agent de l'autoritat.
- Està facultat per accedir lliurement, en qualsevol moment, sense necessitat de notificació prèvia, a totes les entitats, serveis i establiments, i també per efectuar tota mena de comprovacions materials, de qualitat i comptables. També pot entrevistar-se particularment amb els menors.

➤ **Competència inspectora:**

- En l'Administració de la comunitat autònoma, l'exercici de la competència recau en els òrgans que, a aquest efecte, designin les conselleries competents en matèria de sanitat, productes alimentaris, consum, comerç, habitatge, transport, educació, cultura, esports, treball, serveis socials, interior, activitats, espectacles, medi ambient, agricultura, pesca, turisme, temps lliure, espais lliures, mitjans de comunicació, publicitat, protecció de dades, innovació i noves tecnologies (TIC), quan la infracció es produeixi en el seu àmbit competencial d'actuació. En els supòsits no atribuïts específicament a una conselleria, la funció inspectora correspon a la conselleria competent en matèria d'infància i adolescència.
- Els ajuntaments i els consells insulars exerceixen la funció inspectora en les matèries pròpies de la seva competència.

► Actes: Es recullen dos tipus d'actes:

- 1. Actes de la inspecció: Aquesta s'ha d'estendre per a cada actuació d'inspecció i ha de constar amb el contingut mínim de l'art. 233.
- 2. Acte d'avertiment: En els supòsits en què els fets detectats consisteixin en deficiències o incompliments de la normativa dels quals no es puguin derivar danys o perjudicis per a les persones interessades. En aquesta s'ha de deixar constància de les deficiències o els incompliments de la normativa detectats, l'assessorament o els advertiments formulats i les actuacions necessàries per esmenar les deficiències i el termini en què s'han de dur a terme.
- **Requeriments a les entitats públiques:** Quan l'establiment o servei inspeccionat sigui de titularitat pública, el personal d'inspecció actuant ha d'incloure en l'acta corresponent un requeriment formal d'esmena de deficiències o d'adequació a la legalitat, que ha de confirmar l'òrgan competent de l'Administració i s'ha de comunicar a l'entitat pública titular de l'establiment o servei en el termini de quinze dies.

Sancions administratives

Les infraccions s'han de sancionar de la manera següent:

- a) Infraccions lleus: amonestació per escrit o multa de fins a 12.000 euros.
- b) Infraccions greus: multes des de 12.001 euros fins a 60.000 euros.
- c) Infraccions molt greus: multes des de 60.001 euros fins a 600.000 euros.
- En determinats supòsits, una sanció econòmica es pot substituir per determinades mesures educatives o socials que es determinin per reglament. Exemples: Art. 237 a), e), f) i g); Art. 238 apartats a), b), c), s), t), cc), dd) i ff); Art. 239 apartats a) i b)

Sancions accessòries (únicament per infraccions molt greus)

- a) La inhabilitació per a l'exercici de les activitats que preveu aquesta llei durant els cinc anys següents, amb la revocació consegüent, si escau, de l'autorització administrativa corresponent o de l'acreditació.
- b) La inhabilitació dels directors dels centres com a tals durant els cinc anys següents.
- c) La prohibició de rebre finançament públic per un període d'entre un i cinc anys.
- d) La suspensió temporal, total o parcial, del servei per un període màxim d'un any.
- e) La cessació definitiva, total o parcial, del servei, que porta implícita la revocació de l'autorització administrativa corresponent i, si escau, de l'acreditació.
- f) La inhabilitació per formalitzar contractes i acords d'acció concertada amb les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears per un termini d'un a cinc anys.
- g) La pèrdua de l'acreditació concedida per un període d'entre dos i cinc anys.
- En les infraccions consistents en la venda, el subministrament o la dispensació de productes o béns prohibits, així com permetre'n l'entrada en establiments o locals prohibits, es pot imposar com a sanció accessòria, a més de les que preveu aquesta llei, el tancament temporal, fins a un termini de cinc anys, dels establiments, locals, instal·lacions, recintes o espais en què s'hagi comès la infracció.
- **Finalitat de l'import de les sancions:** Les administracions públiques actuant, en l'àmbit de les competències respectives, han de destinar els ingressos derivats de la imposició de les sancions que estableix aquesta llei a l'atenció i la protecció de la infància i l'adolescència.

TÍTOL VI: ORGANITZACIÓ INSTITUCIONAL I ADMINISTRATIVA

- **Sindicatura de Greuges:** Figura estatutària. Es preveu que aquesta pugui nomenar un defensor/a de la infància i l'adolescència adjunt a la Sindicatura de Greuges.
- **Consell d'Infància i Família de les Illes Balears:** Òrgan col·legiat de composició mixta i multidisciplinària adscrit a la conselleria competent en matèria d'infància i família del GOIB, exerceix funcions de consulta i proposta i constitueix un fòrum de debat pel diàleg de totes les institucions i entitats implicades en la matèria.
- **Observatori de la Infància i l'Adolescència de les Illes Balears:** Òrgan col·legiat de composició mixta i multidisciplinària adscrit a la conselleria competent en matèria d'infància i família del GOIB, de caràcter consultiu i amb capacitat de proposta a l'Administració, amb funcions d'assessorament, suport i estudi en matèria dels drets de la infància i l'adolescència.
- **Comissió Interinsular de Protecció de Menors:** Òrgan col·legiat, té per objecte unificar els criteris d'aplicació de la normativa i també planificar i avaluar l'estratègia en matèria de protecció de menors. Així mateix, té facultats per interpretar i fixar criteris d'aplicació de la normativa i per formular propostes per assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de les persones menors d'edat.

La Comissió ha d'estar integrada pels membres següents: a) El president o presidenta, que ha de ser la persona titular de la conselleria del Govern competent en la matèria o la persona en qui delegui; b) Quatre vocals nomenats pels consells insulars, un per cada consell, un dels quals actuarà de secretari o secretària de la Comissió, nomenat pel conseller o consellera de la comunitat autònoma competent en la matèria.

- **Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència: (ODDM):** Òrgan de l'Administració de la CAIB que, amb dependència directa de la conselleria que tenguí atribuïdes competències de benestar social, encara que amb total autonomia funcional i de gestió, ha de vetllar per la defensa i la promoció dels drets de les persones menors d'edat.

Quan s'hagi nomenat un defensor/a o defensora de la infància i l'adolescència adjunt a la Sindicatura de Greuges, aquesta figura assumirà les funcions de l'OBIA.

■ DISPOSICIONS ADDICIONALS I FINALS

- S'utilitza l'expressió *entitat pública* referida a l'entitat pública de protecció de menors competent territorialment (D.A.1ª)
- S'utilitza l'expressió *entitat pública de justícia juvenil* referida a l'entitat pública competent per a l'execució de mesures en el marc de la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat infractores (D.A.2ª)
- **Protocol marc interdisciplinari de maltractament infantil de les Illes Balears:** Es configura com l'instrument bàsic per assolir la coordinació interinstitucional en la intervenció en casos de maltractament infantil, amb l'objectiu general de millorar l'atenció per reduir la victimització primària i secundària dels menors que han patit maltractament i garantir el compliment dels seus drets i llibertats durant la intervenció de les institucions responsables de protegir-los, a través d'una actuació coordinada i eficaç de les institucions competents. Tots els protocols de detecció, valoració i intervenció en casos de maltractament infantil que es puguin elaborar han de ser conformes amb les directrius que estableix el Protocol marc (D.A. 5ª).
- **Registre Unificat de Serveis Socials de les Illes Balears:** Les entitats d'iniciativa privada que tenguin com a objecte o finalitat la prestació de serveis o el desenvolupament de programes de la competència del Govern destinats a la infància i l'adolescència han d'estar inscrites prèviament en aquest registre per rebre subvencions o ajuts destinats a la realització d'activitats, serveis, programes o similars i/o gestionar serveis adreçats a la infància i l'adolescència la titularitat dels quals sigui del Govern de les Illes Balears (D.A.6ª)
- **Mediació per a la protecció infantil :** procés col·laboratiu de resolució de problemes i discrepàncies que involucra una persona neutral i imparcial, el mediador /a, que facilita la negociació constructiva i la comunicació entre els pares i mares ... i els professionals de protecció, en un esforç per arribar a un acord sobre com resoldre problemes quan es valora que els infants o adolescents es troben en una situació de desprotecció.

► Criteris comuns i els estàndards mínims de cobertura, qualitat i accessibilitat

123

1) En l'àmbit de la justícia juvenil li correspon al GOIB establir-los (18 mesos).

- a) Composició, nombre i titulació dels equips professionals de l'entitat pública de justícia juvenil que han d'intervenir en l'execució de les mesures judicials i en la prevenció del delictes.
- b) Estàndards de qualitat i accessibilitat, instal·lacions i dotació de cada tipus de servei dels centres específics per al compliment de les mesures judicials, i incorporació de models d'excel·lència en la gestió.

2) En l'àmbit de la protecció de menors li correspon als consells i ajuntaments pel que fa a:

- a) Composició, nombre i titulació dels equips professionals que han d'intervenir en situacions com ara risc i desemparament, lliurament voluntari de la guarda, programes per a la vida independent dels joves que estiguin sota una mesura de protecció o processos d'acolliment i adopció.
- b) Elements essencials dels procediments d'acolliment familiar: valoració de l'aptitud educadora de les famílies; compensació econòmica, ... mesures de foment i suport a l'acolliment familiar; campanyes informatives;
- c) Elements essencials dels procediments d'adopció: preparació preadoptiva; declaració d'idoneïtat; ...; acreditació d'OAAI;
- d) Estàndards de qualitat i accessibilitat, instal·lacions i dotació de cada tipus de servei dels centres d'acolliment residencial; ...; incorporació de models d'excel·lència en la gestió.
- e) Estàndards de cobertura, qualitat i accessibilitat, instal·lacions i dotació dels espais de trobada familiar.

El GOIB pel que fa a:

- a) Estàndards de cobertura, qualitat i accessibilitat, instal·lacions i dotació dels punts de trobada familiar.
- b) Atenció integral a joves extutelats: formació en habilitats i competències per afavorir la seva maduresa i propiciar la seva autonomia personal i social en complir divuit anys d'edat; garantia d'ingressos suficients per subsistir; allotjament; formació per a l'ocupació, que faciliti o prioritzi la seva participació en ofertes d'ocupació com a mesura de discriminació.

➤ PERSONAL

➤ **Requisits per accedir als llocs de treball del sector públic de les Illes**

Balears: El GOIB, els consells insulars i la resta d'entitats locals i el sector públic instrumental ha de determinar els llocs de treball que suposin contacte habitual amb menors. Així mateix, ha de regular la forma d'acreditació del compliment dels requisits per a l'accés i l'exercici de llocs que impliquin el contacte esmentat, així com les conseqüències jurídiques de l'incompliment d'aquests requisits.

- **Registre autonòmic de professionals que actuen en l'àmbit de la protecció de la infància i l'adolescència:** Assignar un número identificatiu vàlid a cada professional inscrit per millorar la seguretat dels professionals en l'exercici de les seves funcions. La inscripció en aquest registre és obligatòria. El GOIB, en el termini de divuit mesos, ha de regular i posar en funcionament aquest registre.

- **Modificació de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears en quant a:**

Possibilitat de nomenament de funcionaris interins per poder desenvolupar programes temporals que corresponen a necessitats no permanents de l'administració o programes temporals de reinserció social o de foment de l'ocupació que siguin aprovats pel Consell de Govern.”

Poder contractar personal de duració determinada, amb independència de les funcions del lloc de treball a cobrir per contractar persones en situació o risc d'exclusió social en el marc de programes temporals de reinserció social o de foment de l'ocupació aprovats pel Consell de Govern.”

➤ MODIFICACIONS D'ALTRES LLEIS

- **Modificació de la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors.** Per donar coherència
- **Modificació de la Llei 4/2015, de 23 de març, de drets i garanties de la persona en el procés de morir:** Per introduir el dret del menor a rebre informació i a ser oït i escoltat sobre la seva malaltia i les intervencions sanitàries proposades, de forma adaptada a la seva capacitat de comprensió.

Les persones menors d'edat emancipades o amb 16 anys complerts, no incapaces ni incapacitades, han de prestar per si mateixes el consentiment, si bé s'ha d'informar els seus pares i mares o representants legals, i la seva opinió s'ha de tenir en compte per a la presa de la decisió final corresponent. Així mateix, tenen dret a revocar el consentiment informat i a rebutjar la intervenció que els proposin els professionals sanitaris, en els termes que preveu l'article 8 d'aquesta llei.”

- **Modificació de la Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables** pel que fa a l'aprovació d'un decret pel qual es creïn i es regulin l'organització i la gestió del Registre de Parelles Estables de les Illes Balears.